

Передплата-2014

3 улюбленою газетою – в новий рік!

Минає непростий для періодичних видань України рік. Адаже економічна та фінансова криза зачіпає інтереси всіх і вся. Та, не зважаючи на негаразди, люди не можуть залишатися без своєї улюбленої періодики. В селі Джури люблять читати різні газети, журнали. Тому до осель сільчан майже в кожний двір надходить преса.

Завершується передплата періодичних видань на 2014 рік. І з цього приводу висловлюю ряд особистих пропозицій, зауважень і побажань на адресу нашої районної газети «Голос народу». Районку рідного краю передплачую, читаю і дописую до неї вже чимало літ. За цей період на її сторінках публікувалося багато моїх статей, заміток та інформації про кращих людей нашого села; про непросте життя сільчан, побут; виховання підростаючого покоління, роботу соціально-культурної сфери на селі.

На мою думку, «Голос народу» несе в маси найсвіжішу інформацію про життя району. Газета за минулий рік змінила своє обличчя, збільшилася кількість сторінок, тематичних добірок, з'явилися нові рубрики, кольорові світлини; все це приваблює читача і задовольняє його читачькі смаки.

Висловлюю побажання колективу редакції, щоби районка в новому році була ще більш цікавою – як за змістом, так і за оформленням. Глибоко шаную нелегку працю творців часопису, їх творчі здобутки, нові пошуки в роботі. Журналісти намагаються задовольнити своїми публікаціями всілякі вимоги читачів. І в новому році передплатники чекають від вас інформації: чи ремонтуватиметься дорога Джури-Базар, яка перебуває у занедбаному стані – це виклик багатьох незадоволених жителів сіл Палашівка, Полівці, Криволука. Друкуйте матеріали про те, як подолати безробіття на селі, особливо серед молоді; як покращити життя людей, що для цього потрібно зробити владним структурам на місцях... Якнайбільше висвітлюйте досвід роботи кращих керівників-господарів, фермерів, господарів-одноосібників – як їм працюється в сучасних умовах земельної реформи, яких досягають результатів у роботі, чи надає їм держава фінансову підтримку... Адаже в нашому районі є багато дбайливих господарів, про їх нелегку працю повинні знати читачі газети.

На шпальтах районки слід більше приділяти уваги таким темам, як: хід земельної реформи, приватизація землі; хто повинен і як дбає про розвиток соціально-культурної сфери на селі.

Подорожуючи селами, знаходьте можливість зустрітися з цікавими людьми, старими й молодими працелюбами, патріотами свого краю, котрі все своє свідоме життя присвятили й присвячують хліборобській справі; висвітлюйте хід впровадження медичної реформи на селі, нелегку працю сільських медиків, вчителів, соціальних працівників.

Хочу підкреслити: колектив редакції об'єднав журналістів і з великим досвідом роботи, і молодих фахівців, які разом творять для нас цікаву газету. Їм, безумовно, потрібна наша підтримка, шановні краєни, як пересічних читачів преси, так і органів влади, щоби в наступному році стало ще більше прихильників «Голосу народу».

Іван БІЛИК,
позаштатний кореспондент «Голосу народу»,
с. Джури

Свято

Святий Миколаю, пошли світлу долю нашому краю!

Вчора українці святкували День Святого Миколая Чудотворця. Це є одне із найшанованиших свят не лише серед дітей, а й дорослих. Кожний з нас просив у святого якогось дарунку: чи то мали б бути фізично осягнені, матеріальні дари, чи навпаки – цінності високодуховні, як то мир, спокій, добро, милосердя, або трохи особистісне – здоров'я.

І навіть якщо хтось із нас не «намацає» під подушкою подарунка, то вірно, не втрачаймо надію: лицар світла не покинув нас напризволяще, Він любить нас. Ці істини намагалися роз'яснити присутнім на святковому дійстві дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, духовні отці Михайло Левкович та Андрій Лемчук, керівники району голова РДА Степан Кобіс та заступник голови райради Любомир Хрустава.

Для цієї категорії дітей, їх опікунів у РКБК ім. К.Рубчакової було організовано свято. І, як і належить, вручено подарунки від Святого Миколая.

(Вітання та публікації до Дня святого Миколая читайте у "Голоску" на 7-й стор.)

Євромайдан

«Україна – Є!..»

...раз у раз скандував багатотисячний Європейський майдан минулої неділі під час Третього всенародного віче, що проходило в Києві під промовистим гаслом «День Гідності». А від себе до того многоголосся так і кортіло додати: «...була, є і, дуже хочеться вірити, буде в скорому часі у співдружності вільних демократичних європейських держав». Саме за цю ідею ось уже завтра рівно місяць стоїть у серці нашої столиці Євромайдан – унікальне явище новітньої вітчизняної історії, що сколихнуло увесь прогресивний світ. На жаль, тільки ті, до кого він обернутий, його поки що не чують...

Репортаж зі столичного Євромайдану – на 6-й стор.

Завершується передплата районки на наступний рік: залишилось лише п'ять днів!

Її вартість становить:

для населення (індекс – 61366)
на 3 місяці – 20 грн. 52 коп.
на 6 місяців – 41 грн. 04 коп.
на рік – 82 грн. 08 коп.

для підприємств, установ та організацій

(індекс – 61367)
на 3 місяці – 23 грн. 37 коп.
на 6 місяців – 46 грн. 74 коп.
на рік – 93 грн. 48 коп.

(У вартості не враховані послуги з оформлення квитанції, які становлять: при оформленні передплати на 3 місяці – 2 грн. 10 коп.; на півроку – 2 грн. 55 коп.; на рік – 3 грн. 90 коп.)

Голос народу має бути почутий!

Вітання

19 грудня – День адвокатури

Шановні друзі!

Прийміть найщиріші привітання. Його величність Закон вашими устами повинен сказати рішуче слово, захистити демократичні права громадян, забезпечити їм використання свобод, гарантованих Конституцією. Саме він, а не амбіції можновладців чи мінливі політичні вітри, повинен бути дороговказом на професійному шляху, який ви обрали.

Мудрості вам, лицарі права, мужності й витримки у відстоюванні справедливості, неупередженості та непохитності.

Сьогодні – День міліції

На міліцію покладено виключно відповідальне і благородне завдання – захист життя і здоров'я людей, прав і свобод громадянина, інтересів держави і суспільства від протиправних посягань, ведення боротьби зі злочинністю, охорона громадського порядку, забезпечення громадської безпеки.

Професійний обов'язок кожного міліціонера незалежно від звання і посади – бути надійним захисником прав та свобод людини, зберігати чистоту перед законом і власним сумлінням.

Зичимо міцного здоров'я й благополуччя у житті, у якому було б більше приємних турбот, надійних „тилів” у ваших сім'ях, здійснення усіх заповітних мрій.

22 грудня – День енергетика

Сьогодні неможливо уявити собі життя громадян або розвиток будь-якої галузі народного господарства без електричної енергії, яку ви своєю наполегливою працею, долонями працюючих рук доносите до кожної людини, кожного підприємства Чортківщини. Робота енергетиків полягає в забезпеченні одного з найважливіших благ цивілізації – тепла і світла. Завдяки вашій щоденній праці в наших будинках, школах, лікарнях та дитячих садках створені умови для комфортного перебування.

Нехай завжди вам світить родинний теплий вогник – вічне джерело наснаги і любові! Від щирого серця бажаємо енергії у вирішенні життєвих і виробничих завдань, подальшого зростання творчих досягнень, гармонійного поєднання здобутків ветеранів-енергетиків з енергією молодого покоління!

25 грудня – Різдво

за Григоріанським календарем

Щиро вітаємо з Різдвом Христовим усіх краян, котрі відзначають його за григоріанським стилем. Нехай світла Різдвяна зірка стане для кожної християнської родини нашого краю, незалежно від релігійно-культурної традиції, провісницею добра, миру, злагоди й щастя. Щиро бажаємо, аби це свято защедрило кожного благородними задумами, світлом незгасних людських чеснот і життєствердною вірою в наше щасливе майбутнє на рідній землі. Будьмо тверді вірою й переконаннями, будьмо єдиними в любові до Творця та нашої держави України. Висловлюючи глибоку повагу до духовних переконань віруючих, сердечно бажаємо всім веселих свят, благородних помислів та високих прагнень. Нехай тепло різдвяної свічки зігриває ваші серця упродовж цілого року.

Голова районної
держадміністрації
С.КОБІС

Голова
районної ради
В.ЗАЛІЩУК

Шановні колеги, друзі,
пенсіонери органів внутрішніх справ!

Наша благородна і почесна місія – захисників правопорядку в усі часи була позначена іскрою добра та вірою співвітчизників в утвердження верховенства закону у нашій державі. Впевнений, що й надалі ми робитимемо все від нас залежне для зміцнення громадського порядку, захисту конституційних прав громадян, забезпечуватимемо мир та правопорядок заради спокою українського народу, заради майбутнього наших дітей та онуків.

У день свята з найкращими побажаннями звертаюся до ветеранів органів внутрішніх справ, низько вклоняюся матерям, дружинам, подругам тих, хто оберігає спокій наших громадян. Щастя вам і вашим родинам, міцного здоров'я, невичерпних духовних сил, благополуччя, стабільності та нових звершень у нелегкій службі.

Начальник Чортківського РВ УМВСУ
в Тернопільській області
майор міліції О.ЯНЧИНСЬКИЙ

Газета Чортківського району

ГОЛОС НАРОДУ

індекс 61366

«Голос народу» – тижнева газета, виходить з 1939 року; реєстраційне свідоцтво ТР № 355 від 31.05.2004 р.; день виходу – п'ятниця, наклад – 2800 примірників. Адреса редакції: м. Чортків, вул. Зелена, 3. Ел. пошта: golnar@ukr.net. Електронна версія «Голосу народу» на веб-сайті районної ради: www.chortkivrr.te.ua, а також: pressua.com. Тел. кореспондентів – 2-15-42, 2-36-85; бухгалтера – 2-16-06. Редактор Любомир ГАБРУСЬКИЙ, тел. (03552) 2-12-43.

Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи точки зору автора. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей несуть автори публікацій. Передрук матеріалів газети без письмової згоди редакції заборонено! Номер набрано і зверстано у комп'ютерному комплексі редакції газети. Віддруковано в друкарні ТЗОВ «Буковинський видавничий дім», м. Чернівці, вул. Василя Лесина, 31. Тел. (0372) 54-45-46.

Відповідальна за випуск Анна БЛАЖЕНКО

Вибори-2013

Проміжні вибори депутатів місцевих рад
15 грудня 2013 року

Витяг з Постанови № 14 Про підсумки голосування

Відповідно до частини дванадцятої статті 77 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Чортківська районна виборча комісія на підставі протоколу про підсумки голосування з виборів депутата в одномандатному мажоритарному виборчому окрузі

Постановляє:

визнати обраним по Капустинському одномандатному мажоритарному виборчому округу № 13

ЧАЙЧУК Оксану Тимофіївну.

Голова Чортківської РВК

С.ОРЕЛ

Витяг з Протоколу Чортківської РВК

Про результати виборів депутатів Чортківської районної ради в одномандатному мажоритарному виборчому окрузі № 13

Кількість виборців, включених до списків виборців на виборчій дільниці, – 294

Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні, – 229

Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними, – 2

Кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата у депутати:

ВАРХОЛ Ганна Адольфівна – 80
ЛЕВАНДОВСЬКА Савелія Василівна – 59
САВАРИН Володимир Зенонович – 0
ЧАЙЧУК Оксана Тимофіївна – 84

Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата у депутати, – 4

Позачергові вибори Пастушівського сільського голови
15 грудня 2013 року

Витяг з Постанови № 11 Про підсумки голосування

Відповідно до частини восьмої статті 76 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Пастушівська сільська виборча комісія на підставі протоколу про підсумки голосування з виборів Пастушівського сільського голови

Постановляє:

визнати обраним Пастушівським сільським головою САЛЯМОНА Володимира Миколайовича.

Голова Пастушівської СВК

М.СРІБНИЙ

Витяг з Протоколу Пастушівської СВК

Про результати виборів Пастушівського сільського голови

Кількість виборців, включених до списків виборців на виборчій дільниці, – 352

Кількість виборців, які взяли участь у голосуванні, – 201

Кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними, – 7

Кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата на посаду сільського голови:

САЛЯМОН Володимир Миколайович – 112
ЯРЕМОВСЬКА Світлана Любомирівна – 72

Кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата у депутати, – 10

Погляд

А у нас – вибори

По усій Україні 15 грудня, в оголошений Майданом День Гідності, відбулися повторні вибори народних депутатів у п'яти виборчих округах. Вибори навіть не після, а у часі Майдану. От і випала така можливість спостерегти, чи змінив він психологію поведінки простого виборця, чи вплинув на результати, що має істинну цінність у свідомості наших краян. Адже мільйони наших співгромадян майже місяць стоять в серці столиці – на Майдані Незалежності, висловлюючи таким чином свій спротив занепаду демократичних принципів та афішуючи потребу докорінних змін у системі, що склалася.

У нашому районі теж минулої неділі відбулися повторні вибори у двох населених пунктах – Капустинцях і Пастушомо: депутата райради та сільського голови відповідно.

На виборчій дільниці за № 17022 у с. Капустинці кореспонденти районки побували вже у післяобідню пору, близько 16-ї год. Більшість виборців уже на той час проголосувала, бо, як відомо, «пик» активності на виборчих дільницях у селах припадає на час, коли закінчуються відправи у церквах. Тому станом на після обіду 210 із 294 жителів села, які досягли вісімнадцятирічного віку, визначилися у виборі кандидата в депутати райради та віддали свій голос за одного із претендентів. А їх було четверо: двоє – місцеві Ганна Вархол (від Чортківської РПО ВО «Свобода») і Савелія Левандовська (від РО КУН), а також Оксана Чайчук (РО ПО «Рідна Вітчизна») та Володимир Саварин (РО ПП «За Україну»).

Разом із бабусею Ганною та дідусем Михайлом прийшов до сільради, в приміщенні якої відбувалися вибори, маленький Станіславчик Обліжок. Мама його Марія Обліжок цілий день тут на роботі – головою дільничної виборчої комісії, хлопчик же хотів хоч одним оком поглянути, що то за свято таке – ВИБОРИ. Тому і привели його рідні, ще й бюлетень в скриньку опустити дозволили.

Вперше того дня голосували вісімнадцятирічні Ганна Грищенко та Андрій Левчук й двадцятирічні Юлія Запорожець і Володимир Пелипик. Для 24 осіб голосування відбувалося на дому. А от 94-річна Марія Николишин своє право голосу зреалізувала саме на виборчій дільниці, бо для неї то теж, як переказували односельці, – ніби свято.

Депутатом Чортківської районної ради по Капустинському одномандатному мажоритарному виборчому округу № 13 обрано Оксану Чайчук, начальника Чортківського міжрайонного управління Держсанепідслужби у Тернопільській області. За неї селяни віддали 84 голоси. За своїх односельчан Ганну Вархол та Савелію Левандовську проголосували 80 та 59 виборців відповідно. Жодного голосу не набрав Володимир Саварин.

Оксана СВИСТУН,
фото автора

Гарячим рядком

Стоїть майдан посеред грудня... Багатолюдним гнівом гомонить

На сьогодні події, що відбуваються в нашій державі, зачепили увесь світ. Не байдуже нам, якою завтра буде Україна, засвідчуємо свою громадянську позицію. Майже місяць всією Україною вирують Євромайдани.

У Євангелії від Матвія, глава 7, пишеться: «...шукайте і знайдете, стукайте і відчинять вам; бо кожен, хто шукає, знаходить, а хто стукає, відчинять йому». І ось український народ вже й не стукає, а настійно гримасе в зачинену свідомість владарів, які, очевидячки, ігнорують, не чують і не хочуть чути той гуркіт народного волевиявлення...

Минулого недільного дня опісля Богослужіння поспішали чортківчани на центральну площу міста, де на підтримку Дня Гідності ківського Євромайдану відбувалося народне віче. Розпочалося зібрання з молебня, а далі продовжилося виступами громадських активістів. Звернення, підтримане одностайно, публікуємо нижче. Останнім пунктом звернення є: 17 грудня ц. р. скликати наступне народне віче (далі, читайте у зверненні).

Згідно з даним рішенням, у вівторок, 17 грудня, чортківський майдан наповнився велелюдністю. Опісля молебню всечасні отці різних конфесій звернулися до присутніх, закликаючи кожного задуматися над своїми вчинками; просити у Всевишнього та Діви Марії розуму для кожного зокрема у вирішенні визрілої невтішної ситуації в державі, не відкидаючи християнські цінності.

Та, безумовно, за велінням своїх сердець українці відстоюють своє право з вірою в краще майбутнє. І кожного з нас тривожить питання «що далі?», адже позитивної реакції влади на справедливі вимоги народу так і немає... Саме таку тональність віче на зачин усіх виступів задав заступник голови Чортківської районної ради Л.Хруставка:

— Коли ми вперше вийшли на майдан, то встали на захист наших дітей, кров яких нещадно пролили в Києві. Мовчати не можна було, бо розуміли, що мовчання приведе до масових злочинів. І ось уже більше трьох тижнів ми стоїмо за справедливість, а до відповідальності притягнули лише одиниці. Невже ще хтось, після сотень років ганебності від «старшого брата», вірить, що Росія надасть Україні допомогу задурно, що вона ті мільярди чи зниження ціни на газ нам подарує лише за те, що ми, як і вони, росіяни, — слов'яни...

— Україна повинна бути в Євросоюзі, — продовжив попередній виступ заступник голови Чортківської РДА І.Стечишин, — заради національних цінностей, демократії, яка насамперед сильна правомпорядком і свободою. За довгі роки, століття панування Російської імперії був винищений цвіт української нації, і знову нас схиляють до «родичання», щоби перетворити Україну в слабку державу (молодшу сестру). Вибори у неділю, на жаль, показали, що нічого не змінюється ні в менталітеті, ні в думках, ні в поведінці. Вважали декотрі: візьму 400 гривень, проголосую, зроблю для себе добре... Та не можна за гроші продавати майбутнє не лише своє, а й всього народу. Невже ціна українця — 400 гривень?! Колись була — 50, потім — 100, а тепер інфляція вплинула й на продажність?! Дай, Боже, всім керівникам розуму, схаменитися і дійти єдиного справедливого рішення, щоби ми гордились тим, що ми — українці.

— Пригадаймо, чому ми вийшли на Євромайдан, — продовжив ту ж лінію співголова Комітету національного спротиву в районі В.Шепета. — Та тому, що не хочемо жити в країні, де гроші вирішують все: престижне навчання та працевлаштування — за гроші, хороше лікування — за гроші... Говоримо: почнімо будувати Європу в собі, а що ж твориться в нашому районі?! Держслужбовці, вчителі, лікарі йдуть на антимайдан і поміж тим фотографуються на Євромайдані, щоби потім виставити ті світліни в соцмережах, замилюючи ганебну дійсність. Одного дня начальник установи збирає

партійні квитки «регіоналів», а наступного — роздає; прокуратура оскаржує рішення сесії районної ради щодо вивішення прапора Євросоюзу; в установах то знімають портрет... то вивішують знову... Задумаймося, за вчинки старших судитимуть діти наших.

— У неділю я закликав, — промовляв у тому ж настрої голова РО Народний Рух України В.Яблонь, — щоби кожний керівник районної установи, бюджетної заявив відкрито, чи він — з українським народом, чи підтримує режим Януковича. Я вважаю, держслужбовці, працівники бюджетних установ, якщо вони справжні українці, не дивлячись ні на що, повинні стати на сторону народу. Щодо рішення сесії районної ради про заборону в усіх комунальних закладах району вивішення портретів Януковича, то саме районна рада повинна проконтролювати виконання даного рішення й притягнути до відповідальності керівників за невиконання. Відрадно повідомити, багато працівників міліції нашої області відмовилися їхати в Київ придушувати волевиявлення народу, заявивши, що вони — за народ і з народом. Саме така повинна бути громадська позиція кожного українця.

В.Яблонь закликав проголосувати за вимогу щодо дострокових виборів Президента, проголосували не всі, але — більшість.

Висловив своє ставлення до виру в Україні голова районного відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів С.Шевчук:

— Мене обурює те, що в нашому суспільстві, на жаль, вже десяти років не верховенствує логіка. Конкретизую: за першим круглим столом перемов зібралися діючий і колишні президенти України, особи, яким наш народ виявив недовіру. 148 нардепів звертаються до сейму Польської республіки, щоби визнати події на Волині геноцидом польського народу. Тільки уявімо: український народ з української землі виганяє загарбника і виявляється — той загарбник попадає як геноцид. Абсурд! Ні Президент, ні Уряд не прислухається до волевиявлення народу — це вже як злочинний чиряк на тілі народної України. Серед європейських країн ми, практично, — найбідніші (щодо пенсій, зарплат), у той же час ми з вами утримуємо 450 депутатів-мільйонерів. То чи не пора задуматися над скороченням кількості нардепів?! Фантомами минулого стоять наші заводи і фабрики. Наше виробництво повинно працювати, щоби українці не їхали на чужину заробляти на прожиття.

Слово мала і юнь — голова страйкового комітету чортківської молоді Д.Опацький:

— Ми надзвичайно обурені тими діями влади, які призвели до побиття наших ровесників. Молодь постраждала за правду. Приємно, коли хліба проситиме він?» — говорить глава 9 Євангелія від Матвія. Та не просить український народ хліба, проте вимагає справедливості, все ще сподіваючись, що роздрібняться кам'яні душі, несучи правду, волю й цінності народу України.

На таке прохання молоді тут же на віче мер М.Вербіцький дав позитивну відповідь.

«Чи ж то серед вас є людина, що подасть своєму синові каменя, коли хліба проситиме він?» — говорить глава 9 Євангелія від Матвія. Та не просить український народ хліба, проте вимагає справедливості, все ще сподіваючись, що роздрібняться кам'яні душі, несучи правду, волю й цінності народу України.

Тетяна ЛЯКУШ
Фото Оresta ЛИЖЕЧКИ

ЗВЕРНЕННЯ

Чортківського народного віче від 15 грудня 2013 року

Закликаємо та вимагаємо:

1. Державних службовців, працівників бюджетних установ та організацій, бізнесменів виходити з Партії регіонів.

2. Державних службовців, працівників бюджетних установ та організацій, студентів, бізнесменів не піддаватися тиску і не брати участі в поїздках до м. Київ на мітинг для підтримки Президента Януковича та Партії регіонів.

3. Керівників політичних партій та громадських організацій, депутатів всіх рівнів, сільських голів поставити свої підписи під вимогами про відставку Президента Януковича, уряду Азарова, дочасних виборів Президента та Верховної Ради, реформування судової та правоохоронної системи, щоби відкрито і публічно висловити свою позицію в цей складний для України час.

4. Відмова поставити такі підписи буде оцінена громадою Чортківщини як підтримка не народу, а правління Януковича-Азарова.

5. Безумовне закриття кримінальних проваджень проти всіх учасників Євромайданів та їх повну реабілітацію.

6. На 17 грудня 2013 року на 13-у годину скликати наступне народне віче, на яке запросити керівників всіх гілок влади району, керівників політичних партій та громадських організацій, керівників всіх навчальних закладів, депутатів всіх рівнів, сільських голів.

Підтримано одностайно.

15 грудня 2013 р.

м. Чортків

Розпорядження голови районної ради

Про скликання двадцять шостої сесії Чортківської районної ради VI скликання

1. Відповідно до пункту 6 статті 56 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» скликати двадцять шосту сесію Чортківської районної ради VI скликання 24 грудня 2013 року о 10-й годині в залі засідань районної ради.

2. На розгляд сесії районної ради винести питання:
2.1. Про визнання повноважень депутата Чортківської районної ради.

2.2. Звіт голови Чортківської районної ради.
2.3. Звіт голови районної державної адміністрації про виконання делегованих повноважень згідно з рішенням районної ради № 19 від 10.12.2010 року «Про делегування повноважень районної ради районній державній адміністрації».

2.4. Про внесення змін до районного бюджету на 2013 рік.
2.5. Про стан доріг на території району та заходи філії «Чортківський райавтодор» по підготовці дорожнього господарства до роботи в зимовий період.

2.6. Інші питання поточної роботи ради.

3. На сесію районної ради запросити депутатів обласної ради від району, голову районної державної адміністрації та його заступників, керівників управлінь та відділів райдержадміністрації, міського, селищного та сільських голів, керівників підприємств, установ та організацій (за списком), керівників політичних партій та громадських організацій, засоби масової інформації.

Заступник голови
Чортківської районної ради

Л.ХРУСТАВКА

Оголошення

Тернопільським окружним судом відкрито провадження в адміністративній справі № 819/3046/13-а за позовною заявою прокурора Чортківського району до Чортківської районної ради про визнання дій неправомірними, зобов'язання вчинити дії та скасування окремих частин рішення (скасування п. 3 рішення Чортківської районної ради № 365 від 26.11.2013 року «Про звернення депутатів Чортківської районної ради щодо безумовного підписання Угоди про Асоціацію з ЄС»).

Судовий розгляд справи призначено на 26 грудня 2013 року об 11-й год. в приміщенні Тернопільського окружного адміністративного суду за адресою: м. Тернопіль, вул.Кн. Острозького, 20.

Тернопільським окружним судом відкрито провадження в адміністративній справі № 819/3103/13-а за позовною заявою прокурора Чортківського району до Чортківської міської ради, Чортківської районної ради про визнання незаконним та скасування спільного рішення позачергової тридцять восьмої сесії Чортківської міської ради та другого пленарного засідання двадцять п'ятої сесії Чортківської районної ради № 367/427 від 2 грудня 2013 року «Про стан громадських рад і свобод в Україні та підтримку євро інтеграційного курсу України» в частині встановлення з 2 грудня 2013 року загальнорайонного безстрокового мирного страйку та створення райміськстрайкового комітету.

Судовий розгляд справи призначено на 27 грудня 2013 року о 10-й год. в приміщенні Тернопільського окружного адміністративного суду за адресою: м. Тернопіль, вул.Кн. Острозького, 20.

Розпорядження голови райдержадміністрації

Про перенесення робочих днів у 2014 році

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. № 920-р. «Про перенесення робочих днів у 2014 році» та розпорядження голови Тернопільської обласної державної адміністрації від 2 грудня 2013 року № 596-од «Про перенесення робочих днів у 2014 році», з метою створення сприятливих умов для святкування 1 січня — Нового року та 7 січня — Різдва Христового, а також раціонального використання робочого часу:

1. Перенести у 2014 році для працівників, яким встановлено п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями, робочі дні з:

четверга 2 січня — на суботу 11 січня;
п'ятниці 3 січня — на суботу 25 січня;
понеділка 6 січня — на суботу 8 лютого.

2. Контроль за виконанням розпорядження доручити заступникам голови, керівнику апарату райдержадміністрації згідно з розподілом обов'язків.

Перший заступник голови
районної державної адміністрації

Р.ФІЛЯК

Є така служба

Архіви – то скарбниця наших витоків

Гадаєте, що архіви – це сухо й нецікаво? Уявляєте, що ті зові минувшини лиш припадають пилом та мало кому потрібні? Переконані, що віхи нашого життя задокументовуються лиш для «галочки»? А от і ні. Коли побесідуєте з начальником архівного відділу Чортківської райдержадміністрації Ігорем Кравчуком навіть тришки більше як півгодини, та ще й у архівному «царстві», абсолютно зміните ось такі чи приблизно такі переконання.

Бо з його уст поняття архівістики й архівістів чи то архіваріусів зливає особливою мелодією, я б сказала, навіть поетикою. Коли вживаєшся у цю галузь, одразу відчуваєш: так воно і є. Можливо, ще й через те, що головний архівіст району сам по собі людина неординарна: справжній патріот зі стійкою національно-демократичною позицією, немалим багажем політичної й громадської діяльності (мовить у текстурі бесіди «Я в районній політиці понад двадцять років»). Тож для нього архіви, архівна справа в Україні передовсім – надбання нації.

Історія – те, що написано

– Ігоре Богдановичу, а відколи існують архіви?

– Відтоді, відколи існують держави, відколи виникло майнове та міждержавне право. Шумер – перша письмова цивілізація, що існувала на півдні сучасного Іраку у III тисячолітті до н. е. і донесла до нас винайдене нею ж клинописне письмо, на глиняних табличках. То й були перші архіви. Потому – Вавилон. До речі, клинопис краще зберігся, аніж пізніший в часі папірус. Письмена Єгипту, а згодом Стародавньої Греції, записи на папері й полотні не надто збереглися. А вже Римської імперії й започаткували римське право в судочинстві: діловодство почало розділятися на адміністративне й судове. А на території нашої держави, в Україні визначено вісім етапів розвитку архівної справи. Це Київська Русь X ст., нашість монголо-татар, період панування їх іга, розділ споконвічних українських земель між Великим князівством Литовським та Річчю Посполитою, відтак козаччина, знову розподіл між завойовниками – Росією та Польщею й Австрією, аж два етапи за часів радянщини і завершальний натепер – відколи постала Українська незалежна держава. Якраз днем 24 грудня 1992 року й датовано Закон України про національний архівний фонд та архівні установи, яким ми й керуємося у своїй роботі.

– Популяризуєте поняття архівістики.

– Це наука про архіви, фактично вона охоплює діловодство та архівну справу. Діловодство – це поточний документообіг, а архівна

справа – документи, які завершені в діловодстві і передаються до архівів. Проте обидва поняття нерозривні, бо основна функція архівного відділу – це контроль за поточним діловодством і архівування (зберігання) документів як надбання нації.

– Оця друга частина процесу, мабуть, цікавіша?

– І діловодство саме по собі цікаве: через трансформацію його на різних етапах на наших теренах прослідковується послуговання й різними мовами. Староукраїнська, українська, російська, польська, австрійська, німецька – це й відповідно вплив тих культур. Між іншим, у нас якось працювала аспірантка академії державного управління при Президентові Російської Федерації, вивчаючи ділову мову на місцевих теренах на базі нашого архіву. А якщо підняти документи від 1944 року до нинішнього часу, помітна різниця у часовому проміжку двох поколінь, які зміни відбулися у мовленні. Архів зберігає те, що було і як писалось. У цьому відношенні мені дуже подобаються слова відомого в Україні дисидента Василя Овсієнка: «Історія – не те, що було, а те, що написано». Пригадаймо народне, тож саме: «Що написано пером, те не витягнеш волом».

Відчуті подих минувшини

– Мабуть, архіви цікаві передовсім через те, що з них можна «видобути» якусь родзинку в царині краєзнавства – щодо подій, особистостей, адже так?

– Звичайно. Принагідно хочу звернутися до визначених лідерів, творчих особистостей, пересічних громадян: одна із функцій архіву – то й зберігання документів так званого особового походження. Мова йде про дослідницькі історичні, краєзнавчі, літературні, загалом творчі доробки, які можуть бути зафондовані та здані до архіву, щоб стати надбанням спільноти, багатьох, а не тільки їх родини – дітей, онуків. Одні не звертаються до нас з такою метою через незнання, інші – через власну скромність, що часом є й невинуватою. Між тим, ми тепер плідно співпрацюємо із краєзнавцем Юхимом Макотерським, який детально

24 грудня – День працівників архівних установ

Щиро вітаємо зберігачів безцінної спадщини нашого народу, яка ґрунтується на документах, фактах і реальних подіях.

Архівні матеріали – це безцінне джерело інформації про минуле й сьогодення нашого краю, України, про життя людини, суспільства і держави, яке має унікальний вплив на формування національної свідомості наших громадян та засвідчує вагомий внесок українців у суспільно-політичний та економічний розвиток.

Завдяки вашій професійній діяльності стали можливими доступ до документальної бази досліджень, утвердження історичної правди та справедливості.

Бажаємо творчої енергії, вдалих пошуків, цікавих знахідок, нових успіхів у досягненні вашої високої професійної мети.

Голова районної держадміністрації
С. КОБІС

Голова районної ради
В. ЗАЛІЩУК

дослідив доробку щодо колишнього будинку австрійської скарбової канцелярії у Чорткові (де сквер Скорботи і Надії), в якому містився уряд УНР на чолі з Євгеном Петрушевичем. Погляньмо: багато політичних партій присутні в політиці на наших теренах від початку 90-х рр., а документальних матеріалів щодо цього немає. Частково, щоправда, є у Володимира Мармуса, з ним досягнуто деяких домовленостей – по «Меморіалу», УГС, УРП.

– Зазирну до скарбниці наших витоків: що там?

– Відповідно до закону наразі ми маємо статус місцевої державної архівної установи – збирача документів, що утворюється під час діяльності підприємств, організацій, установ незалежно від форм власності. І – документи особового походження, створені на наших теренах. Приймаємо в упорядкованому стані, проводимо по них експертизу (бо є і експертами з архівістики), а відтак зберігаємо ці документи протягом десяти років. Пізніше передаємо до Державного архіву Тернопільської області.

– Процес зафондовування, зберігання загалом складний?

– Ну, зі своїми тонкощами. Кожен документ має бути закартонований, складений до скриньки, описаний – це зрозуміло. Крім того, у приміщенні дотримується певний температурний режим, допустимий рівень вологості.

– Дім, де «живуть» архіви, ще й охороняється?

– Неодмінно, адже це об'єкт, який містить історичні надбання.

– Вмістилице цього об'єкта можна якось покласифікувати?

– Кожна установа й організація, яка веде діловодство, повинна мати номенклатурну справу, яка робиться для того, щоб упорядкувати сам діловий процес, до того ж, за певними критеріями. За номенклатурою розрізняються три основні терміни зберігання: постійне – у Державних архівах, тривале (від 10-ти до 75-ти років, в установі) та короткотермінове – менше як 10 років (теж в установі, до знищення через певний термін). У нашому відділі зараз є 290 фондів. Кожен фонд – це одна

установа. Та з-поміж 290-та маємо 118 діючих (адже є й такі, що зупинили свою діяльність, колгоспи, наприклад). Та й з них також можна почерпнути знання з історії краю. На селі як можна її дослідити? Та зазирнувши у рішення органів місцевої влади, а також рішення того ж колгоспу.

Надійна гарантія пам'яті

– Ігоре Богдановичу, от, скажімо, до вас приходять людина, що приїхала з діаспори, хоче щось з історії краю. Це у вас окремо виділено?

– Цікаве запитання! До нас іноземці приїжджають практично щороку, маємо в середньому до 20-ти запитів – з Росії, Казахстану, Білорусії, найбільше з Польщі. В основному це майнові інтереси: з Росії і Казахстану щодо статусу учасника війни та по трудовій діяльності, поляки ж більше цікавляться майном, залишеним їх предками після 1945 року в часі примусового виселення. І під час таких пошуків «спливають» цікаві краєзнавчі факти. Знаєте, як іменувалась вулиця Зелена, де знаходиться редакція районки, за Польщі? Вулиця Пилсудського, а поближній Церковна такою й була.

– Ви перелічили майнові інтереси. А зацікавленість краєзнавча теж простежується?

– Так, пошукові інтереси так само є. Знову згадаю Володимира Мармуса – він тепер пише фундаментальну роботу по своєму родинному селу Росохач – вона не йтиме у порівняння із жодною з-поміж краєзнавчих праць, які маємо. Готується щось доволі об'ємне і по Старій Ягільниці вихідцем з села, нині мешканцем Івано-Франківська, який залучив дуже багато цінних джерел, скрупульозно працює й у нашому архівному відділі. За нагоди зазначу: наразі одна з болючих тем – наявність документів поза обліком. Це в основному стосується церковних, костельних книг: декотрі з наших краян (в тім числі й священники, і ченці) просто-напросто тримають їх у себе, не усвідомлюючи в повній мірі, що в архіві вони стануть надбанням всіх.

– За кілька днів професійне свято архівістів. Отже, на часі – невід'ємний людський фактор, так би мовити, трудівники цієї сфери в обличчях.

– Перш за все це всі, хто займається діловодством, адже маємо одиниці установ, де є виокремлені архівні підрозділи. Тож це діловоди й кадровики, секретарі сільських рад (які одноосібно є й діловодами, і керівниками архівів), працівники архівного відділу, де поруч зі мною трудиться, пізнаючи тонкощі нашої справи, молодий архівіст Віктор Стефанішин (на знімку зліва, справа – Ігор Кравчук). Свого часу у нас були цілі архівістські династії – батько доволінової очільниці архівного відділу Марії Пролубнікової розпочинав архів району 1946 року; творчо підходила до кожної справи світлої пам'яті Ганна Бабин; чимало зусиль вклала й Ірина Мармус, яка зараз представляє районне комунальне підприємство «Трудовий архів». Варто виділити імена Вікторії Теслі, архіваріуса Чортківського районного суду, Лідії Кисловської, головного спеціаліста загального відділу РДА. Архіви сьогодні – це надійна гарантія того, що пам'ять залишається живою, вільною від міфів та ідеологічних нашарувань. Втілена в архівних документах, вона зберігає позитивний та негативний досвід діянь попередників. Минають роки і документальні пам'ятники залишаються єдиними свідками історії. Дбайливо зберігати пам'ять про звершення, відкриваючи для поколінь невідомі сторінки історії, оцінюючи дані через призму багатого досвіду минулого – що може бути благородніше?

Анна БЛАЖЕНКО
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

Знай наших!

Із вірністю Кобзаревому заповіту

Наступного, 2014 року святкуватимемо 200-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка. У рамках відзначення ювілею стартує IV Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Конкурс виховує майбутнє покоління творчих особистостей – молодих талановитих письменників.

7 грудня в Тернополі відбувся обласний етап. У конкурсі взяли участь учні 5-11 класів загальноосвітніх і відповідних курсів професійно-технічних навчальних закладів, студенти вищих навчальних закладів. Студентка I курсу Чортківського державного медичного коледжу Галина Демкович (мешканка с. Біла) посіла друге місце серед студентів вищих навчальних закладів I – II рівнів акредитації (негуманітарного спрямування). Твір

на тему «Мандруючи Шевченківськими стежками», у якому юна поетеса використала власний вірш «Молитва», визнано одним із краєвих.

Молитва

Запаляю вночі свічу
І з тихим трепотом мовчу,
А серце хоче говорити,
Тебе, Тарасе, знов просити.

Ти пам'ятай про нас – своїх дітей,
Про муки ті, що так тобі близькі.
Шляхи малесеньких людей
Переплелись в твоїй душі.

Ми зберігаєм й досі тобі вірність
В мільйонного народу на устах.
Пробач, що випромінюєм покірність
У цей нелегий аморальний час.

Лиш ти один не міг мовчати
Про те життя і тії сльози.
І малечку вивчать і цінувати –
Найменше, що зробити можем.

Допоможи повірити власним силам,
Щоб ми зуміли зберегти твій рідний край.
Ти покажи нам знов, всеукраїнський сину,
Як залишити нащадкам Батьківщину.

Щоб не були знедоленими діти,
Дай віри і сміливості в той час,
Коли буде вже страшно нам радіти,
Але боротись сила залишиться у нас.

То кожне серденько, що благородне й щире,
До тебе молить і звертається не раз:
«Ти віщий птах, розправ же свої крила,
Відкрив із тьми віків майбутній шлях».

Віримо в перемогу Галини Демкович у фіналі!

Людмила ЮРЧАК,
викладач Чортківського державного
медичного коледжу

Свідок давнини

Дерев'яний замок у Шманьківцях «родом» з XVII століття

Тернопільська область, на теренах якої налічується третина всіх замків та оборонно-фортифікаційних споруд, посідає провідне місце в Україні. Проте значна кількість таких споруд поки що достатньо не досліджена та слабо вивчена або не виявлена досі.

Один з таких об'єктів – відкриті автором цієї статті залишки дерев'яного замку кінця XVII ст. На поч. 90-х рр. XX ст. мною проводилося археологічне обстеження старожитностей в басейні р. Нічлава, в тому числі с. Шманьківці. Було виявлено старожитності мідно-кам'яного (IV – III тисячоліття до н. е), ранньозалізного (I тисячоліття до н. е), перших століть нової ери та давньоруського часу (XII – XIII ст.).

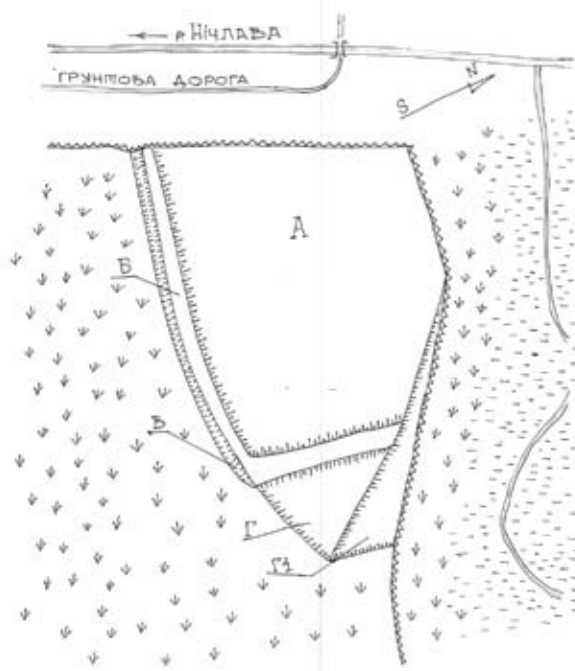
Мою увагу привернув пагорб на одному з берегів Нічлави, на якому простежувалися вали. Як показали обстеження, це були залишки дерев'яного замку XVII ст. Він розташований на околиці села, що на розі подовгастого схилу висотою 10-15 м. Західна та північно-східна частина замку обмежена крутими важкодоступними схилами. З цієї сторони р. Нічлава утворює безліч рукавів та заплав, які дуже заболочені.

Замок має форму п'ятикутника, який у західній частині близько 60 м мав крутий схил (до недавнього часу тут був діючий кар'єр). Звідси північний ріг мису повертає на 30 м на схід, потім на 30 м цей борт пагорба звертає на південний схід. У східній частині замку насипаний вал. Збережена на сьогодні його висота близько 1 м, а ширина – до 5 м. У внутрішній частині споруди цей вал пологий, тобто це була апарелль (з французької arrapelle – в'їзд). У фортифікаціях (з кінця XVI – початку XVII ст.) їх почали застосовувати, щоб було зручно і легко витягувати гармати на верхню частину насипу. Із фасової сторони (з французької face – лице, тобто сторона укріплення, яка повернута в сторону поля) цей насип зараз ескарпований (з французької escarpe – крутий, тобто це крутий внутрішній схил рову). Як встановили обстеження, з плином часу земля в цій ділянці поступово осунулася вниз, але в XVII ст. ця частина була контрескарпована (це обривистий схил зі сторони фронту). Нижче рівня валу, на глибині до 1 м, знаходиться трикутніко-подібний майданчик, який нагадує рavelін (з латинської ravelere – відокремлювати, це фортифікаційна споруда трикутнікової форми, яка призначалася для перехресного обстрілу підступу до фортеці). Її дві бічні грані сягають довжини 30 м (рис. 1, Г). Вниз по схилу, з північно-західного кута рavelіна, проходить теналь (з французької tenaille – «кліщі», у фортифікації це окреме, вузьке та подовгасте укріплення у вигляді вхідного кута). Ця теналь конусоподібно звужується вниз до заболоченої місцевості (рис. 1, Г1). Ця оборонна смуга до 1 м заглиблена в делювієвий схил мису (в геології це перевідкладені гірські породи, що осуваються вниз по схилах у процесі вивітрювання, водоерозії і т. п.). На цій теналі зі сторони фронту в деяких ділянках ще простежуються насипаний зверху бруствер (з німецької brustwehr, від brust – груди та wehr – захист, це насип у фортифікаційній споруді, яка служила для зручної стрільби і захисту особового складу від куль та снарядів).

Зі сторони передполя насипаний вал (рис. 1, В), який має довжину до 100 м і з'єднується біля рavelіна з другим, підвищеним валом з апареллю та контрескарпом у східній частині замку. У деяких місцях цей вал сягає висоти 0,5-0,7 м. Перед цим валом на поверхні ґрунту ми прослідковуємо прокопані ріви (рис. 1, Б), та він сильно знівельований не лише часом, а й глибокою оранкою (до початку 90-х років XX ст. тут знаходилося поле). Можливо, що у цій фасовій частині перед еспланадою (тобто ділянкою фортифікаційної споруди, сторона укріплення якої повернута в поле перед широким простором замку) існували додаткові оборонні фортифікаційні споруди, але їх вже простежити неможливо.

Західна частина пагорба зруйнована кар'єром. У стінці цього урвища є прошарки попелу та деревного вугілля. В залишках культурного шару ми зібрали кераміку кінця XVII ст. Судячи з огляду знахідок, у цій частині знаходився палац власника замку та господарські приміщення, які згоріли під час штурму та облоги цитаделі. За фортифікаційним плануванням тут був вхід до замку, який проходив через донжон (з французької donjon – володіння), це житлова та найбільш укріплена башта феодального замку. Шкода, але дана частина замку втрачена назавжди, її зруйнували мешканці села Шманьківці, які колись відвели це місце під кар'єр.

Хочу зазначити, що до побудови дерев'яного замку могли спонукати такі чинники, як матеріальна неспроможність власника звести тут кам'яний, хоча поклади каменю-вапняку в цій місцевості доволі багаті. Друга причина: на це не було жодної необхідності. З кінця XVI – початку XVII ст. у фортифікації відбулися суттєві революційні зміни: з'явилася нова, бастионна система укріплень. Оборонні споруди почали зводити не обов'язково на домінуючих висотах, а стіни повинні були мати значну висоту. Цей час знаменується стрімким розвитком артилерії. Оборонні мури старих замків не витримували артилерійського обстрілу – вони під шквальним вогнем руйнувалися. У цей період оборонні фортифікації зводили на рівнинних місцевостях, стіни не були надто високі, а навпаки низькі, зате набагато товстіші. У багатьох випадках замість каменю застосовували дерево; бастиони зводилися земляні, що лише обкладалися камінням, – вони набагато краще витримували артилерійський обстріл. За цим же правилом збудований замок у Шманьківцях. Є такі замки і в інших місцевостях Чортківщини, які я відкрив та дослідив. З часом вони увійдуть до наукового обігу.

Архівні документи не дають жодної інформації про місцезнаходження цього замку. Хоча, аналізуючи подорожні нотатки співробітника агента французького уряду абата Пом'є – Ульріха фон Вердума (1632-1681), який у 1670-1672 рр. подорожував Західною Україною та Поділлям, можемо отримати цінну інформацію. У своїх мемуарах він навів описи багатьох міст і сіл України. Користуючись його нотатками, які видав К.Ліске польською мовою в 1876 році у монографії «Cudzoziemcy w Polsce», дізнаємося про третю подорож, що тривала від 11 липня до 30 серпня 1671 р. і пролягла через Галичину та Поділля. Вона почалася у Львові і закінчилася у м. Бар (Вінницька обл.). У складі цієї експедиції 26 липня 1671 року Ульріх фон Вердум вирушив попри Терекбовлю, через Янів, потім через Яблунів до Копичинців. Звідси «через зарослі кущами і кам'яністі гори ... через урожайну рівнину» за дві милі дістався до Чернихова. Тут У. фон Вердум зустрівся з польською армією, яка розташовувалася обозом на схилі. Він розклав свій намет біля бічного полку драгунів, яким командував пан сеньйор де Бохан, люксембурзький шляхтич. Чернихів, як писав мандрівник «е село з замком, яке кілька днів тому, після тривалої оборони, татари взяли штурмом і вбили всіх людей, не пошкодувавши жінок і дітей, які там переховувалися. Наші люди бачили їх тіла, які були ще не похованими».

У коментарях до свого видання К.Ліске вказав, що Чернихів – це сучасне с. Чорнокінь.

Хочу зазначити, що в своїх путівникових нотатках У. фон Вердум допустив багато помилок стосовно опису та місцезнаходження багатьох населених пунктів України. Можна не надто засуджувати У. фон Вердум за такі погрішності, адже багато даних він черпав з усних оповідей очевидців або інформаторів. Отримані джерела не були підтверджені документальними свідченнями. Навіть у наш час, коли досягнуто прогресу в галузі інформаційних технологій, допускаються доволі серйозні помилки – що тоді можна говорити про ті часи.

У цьому випадку погрішність допустив У. фон Вердум, назвавши населений пункт Чернихів, але насправді він знаходиться у Збаразькому районі. Стосовно місцезнаходження замку в Чорнокіньчях навіюються певні сумніви. По-перше, зараз тут є три села: це Малі і Великі Чорнокінь та Воля Чорнокіньська. Як тепер, так і в часи середньовіччя, ця місцевість стояла остоном шляхів і не була важливим стратегічним пунктом. По-друге, автором статті неодноразово проводилися археологічні обстеження, але жодних оборонно-фортифікаційних старожитностей середньовічного часу не було виявлено. Навіть топонімічних назв місцевостей, скажімо, «замок», «підзамок» чи його похідних назв, які б привернули увагу для його дослідження, тут немає зовсім.

Так, У. фон Вердум в своєму жоденнику допустив серйозної помилки, по-іншому назвавши населений пункт. У даному випадку, за аналізом археологічних артефактів замок із Шманьківців є саме тим, що поданий в описі мандрівника. Тому, з огляду на археологічне дослідження замку, автор статті відкрив невідому сторінку нашої історії. Ми маємо чудовий, невідомий досі оборонно-фортифікаційний об'єкт. Оскільки тут залишилися лише рештки оборонних споруд, необхідно вітлити програму щодо його збереження та консервації як цінної споруди військової архітектури та історії нашого краю.

Володимир ДОБРЯНСЬКИЙ,
археолог

На знімку: план замку XVII ст. у с. Шманьківці.

Умовні позначення: А – дитинець; Б – вал; В – ріг; Г – рavelін; Г1 – теналь.

Віхи історії

Щоб ні турка, ані ляха

Цьогоріч минає 330 років звільнення нашого краю від турецького панування. 12-13 вересня 1683 р. об'єднане військо Речі Посполитої, куди входили й козацькі загони та українці Галичини, а також Австрії, розбило турецько-татарське військо під Віднем. Більшість попередньо захоплених турками земель Тернопільщини була повернута до Речі Посполитої.

Перемозі під Віднем передувало 11-літнє турецьке панування на території частини Тернопільщини, проте воно проходило доволі неоднозначно. У серпні 1672 р. турецьке військо, йдучи походом на Поділля після здобуття Кам'янця-Подільського, прямувало у західному й північно-західному напрямках – на Тернопільщину і Львівщину. 18 (28) жовтня 1672 р. у Бучачі був укладений мирний договір між турками – султаном Мехмедом IV і гетьманом Дорошенком з одного боку та Річчю Посполитою з іншого. Польща визнавала незалежність України в межах козацької України – Брацлавщини та Київщини, а Подільське воєводство переходило до Туреччини. Тернопіль залишався у складі Речі Посполитої. Саме тоді вперше у міжнародній юридичній практиці був вжитий термін «Українська держава». Як підсумовує Наталія Полонська-Василенко, «Поділля і частина Галичини з Чортковом стали турецькою провінцією».

У 1672 р. Тернопіль та околиці були зруйновані турецько-татарським військом. З 1673 р. власником міста став король Ян III Собеський. На той час у місті було 12 вулиць з 420-ма глиняно-дерев'яними і 12-ма кам'яними будинками. Після турецької навали налічувалось не більше 2400 мешканців. Зберігся лист, в якому вказано так: «З Тернополя дня 20 сент. (вересня) року 1673. Повідомляю, що тепер ніяких тривог повоюватись не потрібно: не тільки турецьких, але й татарських. Тернопільські міщани, котрі рік тому були захоплені, вернули від татарів домів аж з самого Криму. Вони «чинять реляцію», що два місяці тому Сірчо впав до Криму і побідив татар, котрих кільканадцять тисяч вибив, і Крим фундаментально зруйнував на 15 миль вишир і вздовж (135 км), і невільника нашого на кілька тисяч відбив, котрого тепер скільки (багато) іде через Тернопіль. Однак сина свого там стратив (загинув у бою), невільника татарського сила набрано і приведено до Києва». Та запевнення про безпеку були завчасні. Не одержавши від Польщі узгодженого викупу, Ібрагім паша Шишман у 1675 р. знову нападає на Тернопіль і протягом кількох тижнів пляндрує місто. Водночас турки облягають Терекбовлю, Збараж та інші міста. На допомогу вирушили з Бучача полковник Барабаш з реєстровими козаками та військо короля Собеського зі Львова. Дізнавшись про наближення коронного війська, Ібрагім паша руйнує замок разом з двома оборонними баштами і фортечними укріпленнями, знімає облогу з інших міст та відводить війська за Збруч. Майже чверть століття замок лежав у руїнах.

Оглянемо історію турецького панування у Південній Тернопільщині. В історичній літературі помітні певні суперечності. Так, у праці В.Смоля і В.Степанкова «Українська національна революція XVII ст.» вказано: «Завзятий опір чинили мешканці міст Терекбовлі, Будзанова (тепер – Буданова), Чорткова, Бучача, Зборовна, Золочева та інших міст». У праці тернопільських авторів Клименко і Хаварівського – протилежне: «У 1672 р. Чортківський замок без опору здобули турки, панування яких тривало до 1683 р.». Маловідомим є повне адміністративне трактування Чорткова – замок став резиденцією субпаші Чортківської нахії Язловецького санджака Кам'янецького еялету.

Проте селяни та міщани неоднозначно реагували на їхню появу: невідомо було, чиє панування гірше – польське чи турецьке. Турки, всупереч поширеним стереотипам, поводитися стримано, не чинили масових грабежів та вбивств. Деякі селяни, після ненависного польського панування, гостинно зустрічали турецьку армію. Так, «мешканці Ягельниці (Чортківський район) вивезли на дорогу багато хліба і безкоштовно роздавали м'ясо». З іншого боку, міщани Ягельниці (Чортківський район) вивезли на дорогу багато хліба і безкоштовно роздавали м'ясо. З іншого боку, міщани Ягельниці, добровільно впустивши турків у містечко, згодом, внаслідок брутальності гарнізону, знищили турецьку залозу, за що їх прозвали «гордими русинами». Протягом 1672-1683 рр. у містечку Ягельниці і навколо нього точилися часті бої між турецькими і польськими військами. Після Хотинської перемоги у 1673 р. поляки здобули Ягельницький замок, утримували до 1676 р., коли його знову захопили турки, які перебували там до 1683 р. Нагір'янка була захоплена турками, але через декілька днів польська залоза і місцеві жителі відбили містечко та знищили гарнізон ворога. Замок декілька разів переходив з рук в руки. У 1683 р., після перемоги, Чортків відвідав король Ян III Собеський, у 1684 р. – Нагір'янку. Були звільнені містечко Білобожниця та інші села.

Адміністративний центр Чорткова Язловець, на той час сильно укріплена твердина, в 1672 р. «без пострілу» капітулювала перед пашею Хусейном, керівником міста Аден – сучасна столиця арабської країни Ємен. Його султан відправив у Язловець із Бучача. Наступного року турки вигнали з міста. Але у 1676 р. турки, під командуванням Ібрагіма Шайтана, знову його захопили, влаштувавши там один з найміцніших північних форпостів. Крім фортифікаційних укріплень, були насаджені фруктові сади й виноградники. Польське військо коронного гетьмана Анджея Потоцького змогло відвоювати містечко лише у 1684 р. Але відтоді Язловець втратив своє воєнне та економічне значення.

Сусідні райцентри Борщів і Заліщики звільнені від турків лише у 1699 р., коли 16 січня був підписаний Карловицький мирний договір між Польщею і Туреччиною, за яким частина Поділля з Кам'янцем відходила до Польщі.

Ярослав ДЗІСЯК,
викладач, історик
м. Чортків

Наше

Дорости до Шевченка прагнімо

Просвітяни України активно готуються гідно відзначити 200-річчю від дня народження батька нації Тараса Шевченка. Напередодні 2014 року поновлюється Шевченкіана: готуються до видання книжки про нашого геніального поета й художника, перевидання «Кобзаря» різних періодів, концерти та екскурсії школярів і студентів до музеїв, виставки, присвячені творчості великого Тараса. Приміром, «Просвіта» у Самборі на Львівщині

ні обговорювала такий проект, як «Портрет Шевченка – у кожен клас, установу, житло». Проводяться Шевченківські читання, концерти, проща молоді до пам'ятника Шевченку, поїздки до Шевченківських місць в Україні.

А що вже робиться до цієї знаменної дати на Чортківщині?
Юхим МАКОТЕРСЬКИЙ,
позаштатний кореспондент «Голосу народу»

Євромайдан

«Україна – Є!..»

(Початок на 1-й стор.)

Він стоїть і, переконаний, буде стояти до кінця. Бо стоїть за Правду, а у Правді, як відомо, – Сила.

Нинішній Євромайдан не можна порівнювати із Помаранчевою революцією дев'ятирічної давнини, що швидше нагадувала фестиваль. Височенні, створені із підручних матеріалів і покриті кригою барикади, що з усіх кінців оточують майдан Незалежності, які знову вирости всього за один день після чергової нічної зухвалої атаки «Беркута», але стали ще більшими і міцнішими, безстрашні охоронці у повному майже військовому обмундированні, готові будь-якої миті дати відсіч непроханому гостеві, нагадують про усю серйозність ситуації.

Ми побували того недільного дня на усіх стратегічних пунктах Євромайдану. У приміщенні Київської міської держадміністрації, під стінами якої кілька днів тому попри чотирнадцятиградусний мороз було дуже гаряче. Сьогодні тут прямо на підлозі колонної зали мирно спали після нічної варти її мужні захисники. В ідальні з дотриманням усіх санітарних норм уже подавали сніданок. Комусь люди у білих халатах надавали медичну допомогу. До штабу, що розташований тут же на другому поверсі, прибували для реєстрації новобранці. Не так легко потрапити будь-кому й до Будинку профспілок, приміром, нам, журналістам, потрібно було пройти відповідну акредитацію. Вздозв Хрещатика на наметах читаємо: «Львів», «Донецьк», «АР Крим», «Тернопіль», «Борщів», «Заліщики»... А ось надпис «Чортків» у наметовому містечку так і не знайшли. Хоча наших тут зустрічали багато. Два дні перед тим чортківський штаб

національного спротиву відправив на Київ двома автобусами чергову групу із 110 осіб. Раді були бачити й білівчан, що добиралися бусом самі, мешканців Чорткова, селища Заводське, Палашівки, Ридодубів, інших сіл району. Організовано приїхали у п'ятницю й 18 осіб працівників комбінату хлібопродуктів.

На перший погляд життя Євромайдану нагадує величезний мурашник, однак, як і в тому ж мурашнику, тут кожен чітко знає і виконує покладені на нього обов'язки. А як серце проймає невимовна гордість від того, коли уся ця величезна маса людей, що зібралася тут «від Сяну до Дону», поклавши руку на серце, щогодини виконує славу України!

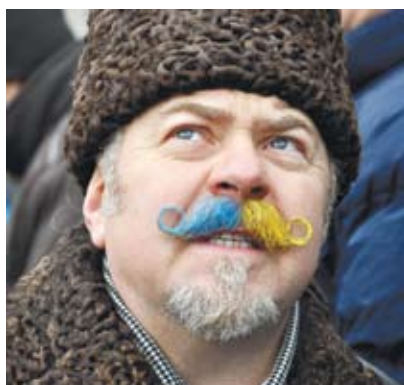
Побували з цікавості ми того дня, обійшовши чисельні міліцейські кордони, і в Маріїнському парку, де зібрався так званий антимайдан. І знаєте, чим вони різняться між собою? Хоча начебто там і тут представлені наші співвітчизники. Не кажу про чисельність – вона не до порівняння. Навіть не мовою. Ні. Це легко помітити і на світлинах. А саме: відкритими щирими світлинами обличчями одних і приреченим виглядом, відсутністю «вогника в очах» у інших.

Знаєте, коли бував на наших місцевих майданах у Чорткові чи Тернополі, брав участь у різних молебнях – у виступах промовців чи священнослужителів, чи навіть з екранів телеприймачів постійно нагнітається якась трагічність ситуації, мимовільне навіювання якогось страху, мовляв, там, у Києві, мало не війна. Проте, повірте, як на мене, Євромайдан – це нині найбезпечніше місце на земній кулі, де усі готові будь-якої миті стати плечем до плеча один до одного, простягнути тобі руку допомоги тощо. І, побувавши у Києві на Третьюму

народному вічі, на яке ніхто з опозиційних лідерів особливо й не закликав – люди самі збираються з усіх куточків країни, але що особливо важливо – на нього приходять мало не увесь Київ; уважно вслухавшись в промови церковних діячів високого сану, еліти нашої нації – інтелігенції, науковців, митців, лікарів, журналістів, відомих політиків навіть із-за океану, для себе остаточно переконався: все тільки починається! Моя країна починає змінюватися на очах. І не вірте скептикам, мовляв, з цього нічого не вийде. Вийде! Уже вийшло. Нас почули. Нас підтримує увесь світ. І вже ніхто, як би комусь того не хотілося, не схибить Україну з європейського шляху. І не бійтеся! Їдьте на Майдан. Майбутнє України сьогодні твориться там.

Любомир ГАБРУСЬКИЙ
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

ГОЛОСОК

Зроби життя кольоровим!

Вітання

Дорогі діточки та дорослі!

Чи не найкраще з усіх свят – День Святого Миколая. Це Свято започатковане у нас в Україні ще у 1088-1089рр. за часів князя Всеволода Ярославовича.

Святий Миколай за життя служив священиком, для якого найбільшим щастям було робити добро іншим. Він віддав усе своє майно бідним людям і скрізь чинив лише добрі справи. Одного разу засудили невинного чоловіка, батька багатьох дітей до страти, та св. Миколай врятував його, запропонувавши взамін власне життя. Тоді судді помилували їх обидвох. Це для нас, християн, українців є істинним взірцем жертвовної Божої любові людини до людини, зразком найвищих моральних та духовних чеснот, які ми повинні леліяти в своїх душах та у всьому брати приклад жертвовності з Великого святого, особливо у цей складний для України час мирної боротьби та час невідворотних позитивних змін. Адже усі ми, незалежно від віку, сьогодні прагнемо одного – перемоги добра, демократії та справедливості в українському суспільстві. За це молимо Бога, про

це просимо нині святого Чудотворця. Бо не було ще такого випадку на земній кулі, щоб святий Миколай залишив когось наодинці зі своєю мрією, не охоронив від лиха та не допоміг тому, хто до нього звиває перед Господом Богом. Він щиро молить Бога за справедливість у світі, мир, добро і милосердя, а у найскрутніші хвилини життя завжди приходиться на допомогу до бідних та знедолених.

Подаруймо ж і ми йому любов наших сердець, послух та чесне і праведне життя. Будьмо жертвовними, милосердними та добрими. А ще попросимо разом розм'якшення та навернення до Бога тих закам'ялих сердець, для яких наша держава є лише полігоном для збагачення і для яких наше життя не становить ніякої цінності. Хай станеться Чудо. Нехай світле Свято Миколая принесе у ваші домівки й серця щастя та радості перемоги добра і справедливості. Здоров'я вам та веселих і смачних миколайчиків!

3 повагою – народний депутат України Іван СТОЙКО

Подіум

Одним із головних героїв новорічно-різдвяної казки, представленої у РКБК ім. К.Рубчакової народним аматорським ансамблем «Гаївочка» та дитячим зразковим ансамблем танцю «Джерельце», був хлопчик Кай, роль якого зіграв відомий багатьом краяннам своєю участю у більшості театральних, сценічних постановок, що мали місце на чортківських сценах, Назарко Бабин. Одинадцятирічний хлопчина уже не раз проявляв свої таланти і як театральний актор, як майстер художнього читання у виставах «Кайдашева сім'я», «Царівна Полуничка», театральних дійствах до Дня Святого Миколая, новорічно-різдвяних сценах. Недарма ж відвідує Назар театральний гурток при музичній школі під керівництвом Наталії Рибак. Допомогає триматися на сцені й досвід, набутий за роки навчання в танцювальному ансамблі «Яблунька». Танцює Назар змалечку, ще й шести не було, як батьки записали на гурток до майстрів танцю Наталії та Володимира Гудових. Уже чотири рази їздив на гастролі за кордон з цим ансамблем!

Знайомтеся

У ці грудневі дні, коли в нас ешановують найбільшого благодійника Миколая Чудотворця, хочеться згадати про людей, добрих душею, і про те, як вони розділяють чужий біль, допомагаючи. Про цю дівчинку нам розповіла вчителька української мови й літератури Колиндянської ЗОШ I – III ст. Любов Гикава. Насамперед, що вразило досвідченого педагога, так це надто чутливе серце малої, вразливе до чужої біди. Дівчинка не лише прагне допомогти й допомагає, як тільки може, усім, хто цього потребує, особливо братам нашим меншим, а й оті її душевні переживання виливаються згодом на папір поетичними рядками. Це – Вікторія Чехніта із с. Прібіжна. У невеличкому есе юна особа знайомить нас зі своїми поглядами на життя, а у «Вірші про собаку» ділиться з нами роздумами над вартісністю загальнолюдських цінностей.

Трішки про себе...

Мене звати Вікторія. Мені 11 років. Навчаюся у Прібіжнській ЗОШ I – III ступенів. Народилася я в Іспанії, у маленькому містечку Oriuela-Kosta, і жила там до семи років. Потім я переїхала в Україну і навчаюся тут з 2-го класу.

У кінці навчального року отримала першу свою грамоту – за участь у конкурсі «Найкращий читач класу». Потім, у дев'ять років, я написала свій перший вірш під назвою «Минуле війни». Він не був таким досконалим, як вірші Т.Г.Шевченка та інших поетів, але все-таки, як мені кажуть, мої вірші подобаються тим, хто їх чує чи читає. Здебільшого я пишу про те, що вражає несправедливістю, тому є у мене вірші про війну, велика кількість – про тварин та про те, як люди знуцаються з братів наших менших.

Знаю, що будуть запитувати: «Чому вона хоче, щоб її вірші бачили всі?». А я відповім: «Я не хвалюсь. У мене є мета: щоб люди берегли природу та те, що її оточує!».

Вірш про собаку

Хіба не жаль тобі його,
Собаки бідного того.
Він молоденький, ще біжить,
А зараз кров його кипить.
Його і били, й виганяли,
Любові до бідного не мали.
А він надворі вже сидить,
Ще трохи, трохи – і він спить.
Я йду дорогою і бачу
Його, той біль – і зразу плачу.
Беру на руки я його,
А він, відкривши очі, каже:
«За що, за що мене так покарали,
І не любили, били, виганяли?»
А зараз, зараз надворі я тут лежу,
Й від болю того злого я терплю». Я дивлюся на нього плачучи,
Потрібно вже йому допомогти.
Я принесла його до хати,
Зігріла, напоїла,
дала м'ячик грати.
А він радіючи сказав:

«Ніхто такого серця ще не мав!
І не любив мене ніколи так, як ти.
А ти допомогла мені ожити,
Зігріла мою душу, як весна,
Хоч ти і дівчина проста».
Я усміхнулась і радіючи сказала:
«Я собаку милу врятувала!
Нікому і ніколи я не дам
Ні скривдити тварини, ані бити».
Бо серце моє відчува,
Що, може, і колись, бува,
Із нами станеться біда,
І колись – загинем ти і я...
А поки все життя цвіте,
Поки над нами сонце сяє те ясне –
Не траймо час,
зробімо все ясне й цікаве,
Щоб життя радувалось нами,
Щоб веселка – кожен день
була ясна.
І щоб людина, кожна тварина
і рослина –
Із радістю для себе лиш ціла.
Вікторія ЧЕХНІТА

Оце нещодавно записався на фотографію «Первоцвіт», а у суботу відвідує польську школу ім. А.Міцкевича. Захоплення у Назара – різнобічні. До отаких яскраво проявлених акторських здібностей можна сміливо додати ще один – хист інженера. Бачили б ви, які моделі літаків конструює хлопець із пластику, картону чи детальок конструктора!

Сталим захопленням хлопця, яке займає чільне місце у його житті, є читання, особливо книги з історії захоплюють підлітка.

Багатими, різноманітними, насиченими є життєві будні Назара. Але отака різноплановість захоплень, занять аж ніяк не перешкоджає навчанню в школі – тут у нього теж усе на відмінно.

Просто характер у хлопця такий – усе йому цікаво, до всього душа тягнеться.

Розмова з Назарком відбулася напередодні Свята Миколая. Хлопчина зізнався, що очікує від святого в дарунок... мікроскоп (пояснює, що і це його інтересує), а більше – нічого, бо час зараз нелегкий, Миколай ще й іншим дітям має щось принести. Мікроскоп – то особисто для себе, а для своєї родини хлопець просив у святого благополуччя й спокою, для усього українського народу – миру й процвітання. «Вірмо – і усе збудеться», – запевняє підліток.

Конкурс до Святого Миколая

Ми – батькам помічники

До Дня Святого Миколая старанно готувалася й наша газета. Для наших малих читачів та їхніх батьків ми ще в черговому номері за 11 жовтня ц. р. оголосили конкурс «Ми – батькам помічники», який має тривати до 19 грудня. Переможців – тих, за фото яких до редакції надішлють якнайбільше купонів, очікували призи від Святого Миколая. На жаль, учасників конкурсу не підтримали читачі своїми голосами, а тому переможців не визначено.

Можливо, це й на краще, бо в такому випадку й переможених нема. А подарунком для конкурсантів від нас були їхні знімки на сторінках району!

Ведуча сторінки Оксана СВИСТУН,
фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

23 грудня, понеділок	
УТ-1 08.00, 08.30, 12.00 Новини 08.35 Ранкові поради 08.45 Корисні поради 09.00 Підсумки тижня 10.10 Без цензури 10.35 Т/с "Таємниця старого мосту" 42 с. (1) 11.25 Нехай Вам буде кольорово! 12.25 Шеф-кухар країни 13.50 Світло 14.10 Право на захист 14.40 Вікно в Америку 15.00, 18.20 Новини 15.55 Як це? 16.30 Т/с "Таємниця старого мосту" 42 с. (1) 17.20 Про головне 18.05 Agro-News 18.35 Фінансова перспектива 18.45 Сільрада 19.15 Фестиваль гумору "Умора" 21.00 Підсумки дня 21.40 Знак питання 21.50 Концертна програма "Я люблю тебе, Україно!" 23.00 Підсумки 23.25 На слуху 23.50 Від першої особи	ICTV 07.35 Факти тижня 08.45 Факти. Ранок 10.00 Т/с "Прокурорська перевірка" 11.10 Т/с "Літєйний" 12.10, 13.00 Т/с "Ліквідація" 12.45 Факти. День 18.45 Факти. Вечір 19.25 Надзвичайні новини 20.10 Т/с "Страсті за Чапаєм" 22.25 Свобода слова СТБ 09.45 "Таємниці Х-фактора. Життя як Д-версія" 10.45 Х/ф "Зимовий роман"(1) 12.40 "Битва екстрасенсів. Чоловіки проти жінок" 14.55 "Звана вечеря" 15.55 "Все буде добре" 18.00, 22.00 "Вікна-Новини" 20.15 "Куб - 4" 22.25 "Детектор брехні - 4. Життя після сповіді" НОВИЙ КАНАЛ 09.00 Х/ф "Таймлесс. Рубінова книга" 11.40, 17.55, 21.05 Т/с "Вороніни" 13.20, 14.30 Kids Time 14.50 Т/с "Друзі" 15.50 Т/с "Татусеві дочки" 16.50 Т/с "Метод Лаврової" 19.00 Репортер 19.20 Абзац! 20.00 Т/с "Трохи не при собі" 23.10 Х/ф "Дублери" (2) ТРК "УКРАЇНА" 09.00, 17.00, 19.00 Події 09.10 Х/ф "Князівна з хрущових" 13.15 Люблю!Чекаю! 14.15, 17.25, 22.30 Т/с "Слід" 16.00 Критична крапка 19.20 Ток-шоу "Говорить Україна" 20.00 Т/с "Ключі від минулого" 22.00 Події дня 23.20 Х/ф "Дівич-вечір у Вегасі" (2) 2+2 09.00 Х/ф "Лейтенант Суворов" (1) 11.00 Т/с "Гончі" (1) 19.00 Т/с "Лінійний відділ" (2) 20.00 "Нове Шалене відео" 20.30 "Облом UA. Новий сезон" 21.00 Новини 2+2 21.25 "ДжеДАІ" 22.00 Х/ф "Втеча з Нью-Йорка" (2) ТЕТ 08.20 М/с "Шоу Гарфілда" (1) 08.55 Єралаш 10.00, 21.05 Країна У 11.05, 00.35 Одна за всіх 12.05 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1) 13.05 Т/с "Якось у казці" (1) 14.00 Богиня шопінгу 15.45 У ТЕТа тато! 16.50 Королева балу 18.00 Моду народу 20.00 Т/с "Два батька і два сина" (1) 22.10 6 кадрів 23.15 Дурнев+1 23.55 Т/с "Секс і місто" (2) 01.25 Т/с "Закрита школа" (2) 02.10 Т/с "Кремлівські курсанти" (1) 02.55 3 ночі до ранку
1+1 07.10, 08.10 "Сніданок з 1+1" 08.00, 09.00, 19.30, 23.35 ТСН 08.05 "Економічна правда" 09.05 "Шість кадрів" 09.45, 17.10 Т/с "Любов та покарання" (1) 11.55 Х/ф "Зозуля" (1) 15.45 Т/с "Без сліду" 16.45 "ТСН. Особливе" 20.15 Х/ф "Остання жертва" (2) 22.15 "Гроші" 23.50 Х/ф "Червоні вогні" (2)	НОВИЙ КАНАЛ 08.35 Підйом 09.00 Т/с "Щасливі разом" 11.00, 17.55, 21.05 Т/с "Вороніни" 13.20, 14.30 Kids Time 14.50 Т/с "Друзі" 15.50 Т/с "Татусеві дочки" 16.50 Т/с "Метод Лаврової" 19.00 Репортер 19.20 Абзац! 20.00 Т/с "Трохи не при собі" 23.10 Х/ф "Апартаменти Джо" (2) ТРК "УКРАЇНА" 09.00, 17.00, 19.00 Події 09.10 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній" 13.15, 17.25, 22.30 Т/с "Слід" 16.00 Критична крапка 19.20 Ток-шоу "Говорить Україна" 20.00 Т/с "Ключі від минулого" 22.00 Події дня 00.15 Т/с "Мент у законі 7" (2) 2+2 09.00, 21.00 Новини 2+2 09.25 Х/ф "Перша кінна" (1) 12.30 Д/п "Насильно щасливі" 13.30 Д/п "Піраміди - антени Всесвіту" 14.30 Д/п "По Чумацькому шляху" 14.55 Д/п "Енциклопедія Російського флоту" 16.00 Д/п "Кулемети. Частина 1" 16.55 Х/ф "Ворог мій" (1) 19.00 Т/с "Лінійний відділ" (2) 20.00 "Нове Шалене відео" 20.30 "Облом UA. Новий сезон" 21.25 "ДжеДАІ" 22.00 Х/ф "Тюряга" (2) ТЕТ 08.20 М/с "Шоу Гарфілда" (1) 08.55 Єралаш 10.00, 21.05 Країна У 11.05, 00.35 Одна за всіх 12.05 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1) 13.05 Т/с "Якось у казці" (1) 14.00 Богиня шопінгу 15.45 У ТЕТа тато! 16.50 Королева балу 18.00 Моду народу 20.00 Т/с "Два батька і два сина" (1) 22.10 6 кадрів 23.15 Дурнев+1 23.55 Т/с "Секс і місто" (2) 01.25 Т/с "Закрита школа" (2) 02.10 Т/с "Кремлівські курсанти" (1) 02.55 3 ночі до ранку
ІНТЕР 08.00, 08.30, 09.00, 17.50 Новини 08.10, 08.35 "Ранок з ІНТЕРом" 09.10 Х/ф "Ти будеш моєю" 11.10, 12.20 Д/с "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 12.00 "Новини" 13.35 "Судові справи" 14.40 "Сімейний суд" 15.40 "Жди мене" 18.00 Ток-шоу "Стосується кожного" 19.00 Т/с "Жінки на межі" 20.00 Подорожці 20.30 Т/с "Кохання не картопля" 22.25 Т/с "Полювання на Беркута"	ІНТЕР 08.00, 08.30, 09.00, 17.50 Новини 08.10, 08.35 "Ранок з ІНТЕРом" 09.10 Х/ф "Ти будеш моєю" 11.10, 12.20 Д/с "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 12.00 "Новини" 13.35 "Судові справи" 14.40 "Сімейний суд" 15.40 "Жди мене" 18.00 Ток-шоу "Стосується кожного" 19.00 Т/с "Жінки на межі" 20.00 Подорожці 20.30 Т/с "Кохання не картопля" 22.25 Т/с "Полювання на Беркута"
ТТБ 08.00 "Ранок з ТТБ" 10.00 "Відверті діалоги" 11.00 "У країні Мультяндії" 12.00 "Мамина школа" 12.30 "Людина Всесвіту" 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 "Вісті ТТБ" 13.45 "Пройди світ" 14.00 Д/ф "Леонід Бакштаєв. Романтик театру і кіно" 15.00 "Кіноісторії нашого часу" 15.30 "Ми - українські" 16.15 "Чудесний канал" 17.00 "Новини України" 17.30 "Випробуй на собі" 18.00 "В об'єктиві ТТБ" 18.45 "Пісня в дарунок" 19.30, 22.30 "Актуально" 20.15 "Будьте здорові" 20.45 "Вечірня казка" 22.45 "Гра долі" 23.00 Д/ф "Мелодії барв" 23.10 Д/ф "Олександр Кобелев" 23.30 "Від класики до джазу" 00.00 Мовлення у цифровому форматі цілодобово	ТТБ 07.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 "Вісті ТТБ" 07.30 "Кіноісторії нашого часу" 08.00 "Ранок з ТТБ" 10.00 "Будьте здорові" 10.30 "Час країни" 11.00 "У країні Мультяндії" 12.00 "Дніпропетровськ - місто можливостей" 12.30 "Час реформ" 13.45 "Новини України" 14.00 "Зона ризику" 15.30 "Час змін" 16.15 "Чудесний канал" 16.40 "Соціальні грані" 17.00 "Новини України" 17.30 "Після школи" 17.45 "Моє місто" 18.00 "Думки вголос" 18.45 "Пісня в дарунок" 19.30, 22.30 "Актуально" 19.45 "7 природних чудес України" 20.15 "Національний художній музей" 20.25 "А у нас кіно знімали" 20.45 "Вечірня казка" 21.00 "Невигадані історії" 21.30 "Енергомания" 22.45 "Гра долі" 23.00 "Обрій-2013" 00.00 Мовлення у цифровому форматі цілодобово

24 грудня, вівторок	
УТ-1 08.00, 08.30, 12.00 Новини 08.45 Корисні поради 09.00, 21.00 Підсумки дня 09.25, 20.55 Офіційна хроніка 09.40, 16.05 Т/с "Таємниця старого мосту" 43 с. (1) 10.25 Т/с "Монте Крісто" 17 с. (1) 11.20 Нехай Вам буде кольорово! 12.35 Прем'єра. Д/ф "Слово про загибель Руської землі" 13.05 Х/ф "Нормандія - Неман"(1) 15.00, 18.20 Новини 15.25 Українська пісня 16.55 Х/ф "Фронт без флангів" 1 с. (1) 18.40 Фінансова перспектива 19.10 Останнє попередження 19.35 Концерт "Мама і син" 21.25 Нічна Різдвяна Літургія під проводом Святійшого отця Франциска в Базиліці Святого Петра 23.30 Підсумки	ICTV 07.45 Надзвичайні новини. Підсумки 08.45 Факти. Ранок 09.15, 19.25 Надзвичайні новини 10.10, 12.55 Анекдоти по-українськи 10.30, 16.35 Т/с "Літєйний" 12.45 Факти. День 13.00, 20.10 Т/с "Страсті за Чапаєм" 18.45 Факти. Вечір 23.30 Х/ф "Повернення героя" (2) СТБ 09.10 Х/ф "Снігове кохання, або Сон у зимову ніч"(1) 11.55 Х/ф "Новорічна дружина"(1) 13.55 "Битва екстрасенсів" 14.55 "Звана вечеря" 15.55 "Все буде добре" 18.00, 22.00 "Вікна-Новини" 20.00, 22.40 "Врятуйте нашу сім'ю - 2" 23.55 "Кохана, ми вбиваємо дітей" НОВИЙ КАНАЛ 08.35 Підйом 09.00 Т/с "Щасливі разом" 11.00, 17.55, 21.05 Т/с "Вороніни" 13.20, 14.30 Kids Time 14.50 Т/с "Друзі" 15.50 Т/с "Татусеві дочки" 16.50 Т/с "Метод Лаврової" 19.00 Репортер 19.20 Абзац! 20.00 Т/с "Трохи не при собі" 23.10 Х/ф "Апартаменти Джо" (2) ТРК "УКРАЇНА" 09.00, 17.00, 19.00 Події 09.10 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній" 13.15, 17.25, 22.30 Т/с "Слід" 16.00 Критична крапка 19.20 Ток-шоу "Говорить Україна" 20.00 Т/с "Ключі від минулого" 22.00 Події дня 2+2 09.00, 21.00 Новини 2+2 09.25 Х/ф "Перша кінна" (1) 12.30 Д/п "Насильно щасливі" 13.30 Д/п "Піраміди - антени Всесвіту" 14.30 Д/п "По Чумацькому шляху" 14.55 Д/п "Енциклопедія Російського флоту" 16.00 Д/п "Кулемети. Частина 1" 16.55 Х/ф "Ворог мій" (1) 19.00 Т/с "Лінійний відділ" (2) 20.00 "Нове Шалене відео" 20.30 "Облом UA. Новий сезон" 21.25 "ДжеДАІ" 22.00 Х/ф "Тюряга" (2) ТЕТ 08.20 М/с "Шоу Гарфілда" (1) 08.55 Єралаш 10.00, 21.05 Країна У 11.05, 00.35 Одна за всіх 12.05 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1) 13.05 Т/с "Якось у казці" (1) 14.00 Богиня шопінгу 15.45 У ТЕТа тато! 16.50 Королева балу 18.00 Моду народу 20.00 Т/с "Два батька і два сина" (1) 22.10 6 кадрів 23.15 Дурнев+1 23.55 Т/с "Секс і місто" (2) 01.25 Т/с "Закрита школа" (2) 02.10 Т/с "Кремлівські курсанти" (1) 02.55 3 ночі до ранку
1+1 07.00, 08.00, 09.00, 19.30, 23.45 ТСН 07.10, 08.10 "Сніданок з 1+1" 08.05 "Економічна правда" 09.05, 17.10 Т/с "Любов та покарання" (1) 10.55 Х/ф "Проїзний квиток" 14.45, 15.45 Т/с "Без сліду" 16.45 "ТСН. Особливе" 20.15 Х/ф "Гріх" (2) 22.15 "Міняю жінку - 8"	НОВИЙ КАНАЛ 08.35 Підйом 09.00 Т/с "Щасливі разом" 11.00, 17.55, 21.05 Т/с "Вороніни" 13.20, 14.30 Kids Time 14.50 Т/с "Друзі" 15.50 Т/с "Татусеві дочки" 16.50 Т/с "Метод Лаврової" 19.00 Репортер 19.20 Абзац! 20.00 Т/с "Трохи не при собі" 23.10 Х/ф "Апартаменти Джо" (2) ТРК "УКРАЇНА" 09.00, 17.00, 19.00 Події 09.10 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній" 13.15, 17.25, 22.30 Т/с "Слід" 16.00 Критична крапка 19.20 Ток-шоу "Говорить Україна" 20.00 Т/с "Ключі від минулого" 22.00 Події дня 2+2 09.00, 21.00 Новини 2+2 09.25 Х/ф "Перша кінна" (1) 12.30 Д/п "Насильно щасливі" 13.30 Д/п "Піраміди - антени Всесвіту" 14.30 Д/п "По Чумацькому шляху" 14.55 Д/п "Енциклопедія Російського флоту" 16.00 Д/п "Кулемети. Частина 1" 16.55 Х/ф "Ворог мій" (1) 19.00 Т/с "Лінійний відділ" (2) 20.00 "Нове Шалене відео" 20.30 "Облом UA. Новий сезон" 21.25 "ДжеДАІ" 22.00 Х/ф "Тюряга" (2) ТЕТ 08.20 М/с "Шоу Гарфілда" (1) 08.55 Єралаш 10.00, 21.05 Країна У 11.05, 00.35 Одна за всіх 12.05 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1) 13.05 Т/с "Якось у казці" (1) 14.00 Богиня шопінгу 15.45 У ТЕТа тато! 16.50 Королева балу 18.00 Моду народу 20.00 Т/с "Два батька і два сина" (1) 22.10 6 кадрів 23.15 Дурнев+1 23.55 Т/с "Секс і місто" (2) 01.25 Т/с "Закрита школа" (2) 02.10 Т/с "Кремлівські курсанти" (1) 02.55 3 ночі до ранку
ІНТЕР 08.00, 08.30, 09.00, 17.50 Новини 08.10, 08.35 "Ранок з ІНТЕРом" 09.10 Х/ф "Ти будеш моєю" 11.10, 12.20 Д/с "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 12.00 "Новини" 13.35 "Судові справи" 14.40 "Сімейний суд" 15.40 "Жди мене" 18.00 Ток-шоу "Стосується кожного" 19.00 Т/с "Жінки на межі" 20.00 Подорожці 20.30 Т/с "Кохання не картопля" 22.25 Т/с "Полювання на Беркута"	ІНТЕР 08.00, 08.30, 09.00, 17.50 Новини 08.10, 08.35 "Ранок з ІНТЕРом" 09.10 Х/ф "Ти будеш моєю" 11.10, 12.20 Д/с "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 12.00 "Новини" 13.35 "Судові справи" 14.40 "Сімейний суд" 15.40 "Жди мене" 18.00 Ток-шоу "Стосується кожного" 19.00 Т/с "Жінки на межі" 20.00 Подорожці 20.30 Т/с "Кохання не картопля" 22.25 Т/с "Полювання на Беркута"
ТТБ 08.00 "Ранок з ТТБ" 10.00 "Відверті діалоги" 11.00 "У країні Мультяндії" 12.00 "Мамина школа" 12.30 "Людина Всесвіту" 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 "Вісті ТТБ" 13.45 "Пройди світ" 14.00 Д/ф "Леонід Бакштаєв. Романтик театру і кіно" 15.00 "Кіноісторії нашого часу" 15.30 "Ми - українські" 16.15 "Чудесний канал" 17.00 "Новини України" 17.30 "Випробуй на собі" 18.00 "В об'єктиві ТТБ" 18.45 "Пісня в дарунок" 19.30, 22.30 "Актуально" 20.15 "Будьте здорові" 20.45 "Вечірня казка" 22.45 "Гра долі" 23.00 Д/ф "Мелодії барв" 23.10 Д/ф "Олександр Кобелев" 23.30 "Від класики до джазу" 00.00 Мовлення у цифровому форматі цілодобово	ТТБ 07.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 "Вісті ТТБ" 07.30 "Кіноісторії нашого часу" 08.00 "Ранок з ТТБ" 10.00 "Будьте здорові" 10.30 "Час країни" 11.00 "У країні Мультяндії" 12.00 "Дніпропетровськ - місто можливостей" 12.30 "Час реформ" 13.45 "Новини України" 14.00 "Зона ризику" 15.30 "Час змін" 16.15 "Чудесний канал" 16.40 "Соціальні грані" 17.00 "Новини України" 17.30 "Після школи" 17.45 "Моє місто" 18.00 "Думки вголос" 18.45 "Пісня в дарунок" 19.30, 22.30 "Актуально" 19.45 "7 природних чудес України" 20.15 "Національний художній музей" 20.25 "А у нас кіно знімали" 20.45 "Вечірня казка" 21.00 "Невигадані історії" 21.30 "Енергомания" 22.45 "Гра долі" 23.00 "Обрій-2013" 00.00 Мовлення у цифровому форматі цілодобово

25 грудня, середа	
УТ-1 08.00, 08.30, 11.45 Новини 08.45 Корисні поради 09.00, 21.00 Підсумки дня 09.30 Уряд на зв'язку з громадянами 10.00 Пряме включення з Кабінету міністрів України 10.15 Т/с "Монте Крісто" 18 с. (1) 11.10 Хто в домі хазяїн? 11.55 Різдвяне Привітання і Апостольське Благословення Святійшого отця Франциска з площі Святого Петра 12.45 Не вір худому кухарю 13.25 Х/ф "Свій серед чужих, чужий серед своїх" (1) 15.00, 18.20 Новини 15.40 Книга.ua 16.00 Крок до зірок 16.55 Х/ф "Фронт без флангів" 2 с. (1) 18.40 Фінансова перспектива 19.15 Різдвяний концерт 21.40 Концертна програма "Я люблю тебе, Україно!" 23.00 Підсумки 23.25 На слуху 23.50 Від першої особи	ICTV 08.45 Факти. Ранок 09.15, 19.25 Надзвичайні новини 10.10, 12.55 Анекдоти по-українськи 10.20, 16.35 Т/с "Літєйний" 12.45 Факти. День 13.00, 20.10 Т/с "Страсті за Чапаєм" 18.45 Факти. Вечір 23.30 Х/ф "Ніндзя-убивця" (2) СТБ 09.35 "Зіркове життя. Зіркові схуднення" 10.40 "Врятуйте нашу сім'ю - 2" 13.55 "Битва екстрасенсів" 14.55 "Звана вечеря" 15.55 "Все буде добре" 18.00, 22.00 "Вікна-Новини" 20.00 "МастерШеф - 3" 22.40 "МастерШеф - 3. Оголошення переможця" 23.10 "МастерШеф - 3. Невідома версія" НОВИЙ КАНАЛ 07.35, 08.35 Підйом 09.00 Т/с "Щасливі разом" 11.00, 17.55, 21.05 Т/с "Вороніни" 13.20, 14.30 Kids Time 14.50 Т/с "Друзі" 15.50 Т/с "Татусеві дочки" 16.50 Т/с "Метод Лаврової" 19.00 Репортер 19.20 Абзац! 20.00 Т/с "Трохи не при собі" 23.10 Х/ф "Артур: ідеальний мільйонер" (2) ТРК "УКРАЇНА" 09.00, 17.00, 19.00 Події 09.10 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній" 13.15, 17.25, 22.30 Т/с "Слід" 16.00 Критична крапка 19.20 Ток-шоу "Говорить Україна" 20.00 Т/с "Ключі від минулого" 22.00 Події дня 00.15 Т/с "Мент у законі 7" (2) 2+2 09.00, 21.00 Новини 2+2 09.25 Х/ф "Через Гобі та Хінган" (1) 18.00, 04.40 Ток-шоу "Стосується кожного смертю" 13.50 Д/п "Таємниця вірусу смерті" 14.50 Д/п "Карлики у Всесвіті" 15.15 Д/п "Видатні авіаконструктори" 16.20 Д/п "Кулемети. Частина 2" 17.15 Х/ф "Планета битв" (1) 19.00 Т/с "Лінійний відділ" (2) 20.00 "Нове Шалене відео" 20.30 "Облом UA. Новий сезон" 21.25 "ДжеДАІ" 22.00 Х/ф "Глибинна зірка 6" (1) ТЕТ 07.45 Мультитик з Лунтіком 08.20 М/с "Шоу Гарфілда" (1) 08.55 Єралаш 10.00, 21.05 Країна У 11.05, 00.35 Одна за всіх 12.05 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1) 13.05 Т/с "Якось у казці" (1) 14.00 Богиня шопінгу 15.45 У ТЕТа тато! 16.50 Королева балу 18.00 Моду народу 20.00 Т/с "Два батька і два сина" (1) 22.10 6 кадрів 23.30 Т/с "Секс і місто" (2) 01.25 Т/с "Закрита школа" (2) 02.10 Т/с "Кремлівські курсанти" (1) 02.55 3 ночі до ранку
1+1 08.00, 09.00, 19.30 Т/с "Сніданок з 1+1" 08.05 "Економічна правда" 09.05, 17.10 Т/с "Любов та покарання" (1) 10.55 Х/ф "Школа проживання" 14.40, 15.45 Т/с "Без сліду" 16.45 "ТСН. Особливе" 20.15 Х/ф "Біла ворона" 00.15 "Тачки - 2"	НОВИЙ КАНАЛ 08.35 Підйом 09.00 Т/с "Щасливі разом" 11.00, 17.55, 21.05 Т/с "Вороніни" 13.20, 14.30 Kids Time 14.50 Т/с "Друзі" 15.50 Т/с "Татусеві дочки" 16.50 Т/с "Метод Лаврової" 19.00 Репортер 19.20 Абзац! 20.00 Т/с "Трохи не при собі" 23.10 Х/ф "Апартаменти Джо" (2) ТРК "УКРАЇНА" 09.00, 17.00, 19.00 Події 09.10 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній" 13.15, 17.25, 22.30 Т/с "Слід" 16.00 Критична крапка 19.20 Ток-шоу "Говорить Україна" 20.00 Т/с "Ключі від минулого" 22.00 Події дня 2+2 09.00, 21.00 Новини 2+2 09.25 Х/ф "Перша кінна" (1) 12.30 Д/п "Насильно щасливі" 13.30 Д/п "Піраміди - антени Всесвіту" 14.30 Д/п "По Чумацькому шляху" 14.55 Д/п "Енциклопедія Російського флоту" 16.00 Д/п "Кулемети. Частина 1" 16.55 Х/ф "Ворог мій" (1) 19.00 Т/с "Лінійний відділ" (2) 20.00 "Нове Шалене відео" 20.30 "Облом UA. Новий сезон" 21.25 "ДжеДАІ" 22.00 Х/ф "Тюряга" (2) ТЕТ 08.20 М/с "Шоу Гарфілда" (1) 08.55 Єралаш 10.00, 21.05 Країна У 11.05, 00.35 Одна за всіх 12.05 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1) 13.05 Т/с "Якось у казці" (1) 14.00 Богиня шопінгу 15.45 У ТЕТа тато! 16.50 Королева балу 18.00 Моду народу 20.00 Т/с "Два батька і два сина" (1) 22.10 6 кадрів 23.15 Дурнев+1 23.55 Т/с "Секс і місто" (2) 01.25 Т/с "Закрита школа" (2) 02.10 Т/с "Кремлівські курсанти" (1) 02.55 3 ночі до ранку
ІНТЕР 08.00, 08.30, 09.00, 17.50 Новини 08.10, 08.35 "Ранок з ІНТЕРом" 09.10 Х/ф "Ти будеш моєю" 11.10, 12.20 Д/с "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 12.00 "Новини" 13.35 "Судові справи" 14.40 "Сімейний суд" 15.40 "Жди мене" 18.00 Ток-шоу "Стосується кожного" 19.00 Т/с "Жінки на межі" 20.00 Подорожці 20.30 Т/с "Кохання не картопля" 22.25 Т/с "Полювання на Беркута"	ІНТЕР 08.00, 08.30, 09.00, 17.50 Новини 08.10, 08.35 "Ранок з ІНТЕРом" 09.10 Х/ф "Ти будеш моєю" 11.10, 12.20 Д/с "Слідство вели... з Леонідом Каневським" 12.00 "Новини" 13.35 "Судові справи" 14.40 "Сімейний суд" 15.40 "Жди мене" 18.00 Ток-шоу "Стосується кожного" 19.00 Т/с "Жінки на межі" 20.00 Подорожці 20.30 Т/с "Кохання не картопля" 22.25 Т/с "Полювання на Беркута"
ТТБ 08.00 "Ранок з ТТБ" 10.00 "Відверті діалоги" 11.00 "У країні Мультяндії" 12.00 "Мамина школа" 12.30 "Людина Всесвіту" 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 "Вісті ТТБ" 13.45 "Пройди світ" 14.00 Д/ф "Леонід Бакштаєв. Романтик театру і кіно" 15.00 "Кіноісторії нашого часу" 15.30 "Ми - українські" 16.15 "Чудесний канал" 17.00 "Новини України" 17.30 "Випробуй на собі" 18.00 "В об'єктиві ТТБ" 18.45 "Пісня в дарунок" 19.30, 22.30 "Актуально" 20.15 "Будьте здорові" 20.45 "Вечірня казка" 22.45 "Гра долі" 23.00 Д/ф	

четвер

ICTV
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.25 Надзвичайні новини
10.10, 13.00 Анекдоти по-українськи
10.20, 16.40 Т/с "Літєйний"
12.45 Факти. День
13.05, 20.10 Т/с "Страсті за Чапаєм"
18.45 Факти. Вечір
23.25 Х/ф "Під прицілом" (2)

СТБ
09.55 Х/ф "Любов і голуби"(1)
12.05 "Кохана, ми вбиваємо дітей"
13.55 "Битва екстрасенсів"
14.55 "Звана вечеря"
15.55 "Все буде добре"
18.00, 22.00 "Вікна-Новини"
20.00 "Зважені та щасливі - 3"
22.40 "Зважені та щасливі - 3. Оголошення переможця"

НОВИЙ КАНАЛ
09.00 Т/с "Щасливі разом"
11.00, 17.55, 21.05 Т/с "Вороніни"
13.20, 14.30 Kids Time
14.50 Т/с "Друзі"
15.50 Т/с "Татусеві дочки"
16.50 Т/с "Метод Лаврової"
19.00 Репортер
19.20 Абзац!
20.00 Т/с "Трохи не при собі"
23.05 Х/ф "Остін Паурс Голдмембер"

ТРК "УКРАЇНА"
09.00, 17.00, 19.00 Події
09.10 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній"
13.15, 17.25, 22.30 Т/с "Слід"
16.00 Критична крапка
19.20 Ток-шоу "Говорить Україна"
20.00 Т/с "Ключі від минулого"
22.00 Події дня
00.15 Т/с "Мент у законі 7" (2)

2+2
09.00, 21.00 Новини 2+2
09.25 Х/ф "Юність Петра" (1)
12.30 Д/п "Тягар Богів"
13.30 Д/п "Царські оракули"
14.55 Д/п "Видатні авіаконструктори"
16.00 Д/п "Снайперська зброя"
17.00 Х/ф "Глибинна зірка 6" (1)
19.00 Т/с "Лінійний відділ" (2)
20.00 "Нове Шалене відео"
20.30 "Облом УА. Новий сезон"
21.20 "ДжеДАІ"
22.00 Х/ф "Погоня" (1)

ТЕТ
10.00, 21.05 Країна У
11.05, 00.35 Одна за всіх
12.05 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1)
13.05 Т/с "Якось у казці" (1)
14.00 Богиня шопінгу
15.45 У ТЕТа тато!
16.50 Королева балу
18.00 Моду народу
20.00 Т/с "Два батька і два сина" (1)
22.10 6 кадрів
23.30 Т/с "Секс і місто" (2)

ОВЕН (21.03-20.04)
Не варто реагувати на вимоги начальства занадто емоційно. Ви зможете знайти дипломатичний підхід і вислизнути з неприємності.
ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05)
Сміливі експерименти небажані, краще діяти перевіреними методами. Ваша товариськість і жит-

27 грудня, п'ятниця

УТ-1
08.00, 08.30, 12.00 Новини
08.45 Корисні поради
09.00, 21.00 Підсумки дня
09.40, 16.05 Т/с "Тасманиця старого мосту" 45 с. (1)
10.25 Т/с "Монте Крісто" 20 с. (1)
11.20 Нехай Вам буде кольорово!
12.15 Ток-шоу "Віра. Надія. Любов"
13.25 Х/ф "Табір іде у небо" (1)
15.00, 18.20 Новини
15.35 "Секрети успіху" з Н.Городенською
16.50 Х/ф "Фронт за лінією фронту" 2 с. (1)
18.40 Фінансова перспектива
19.15 Фестиваль гумору "Умора"
21.40 Фольк-music
23.00 Підсумки
23.20 На слуху
23.45 Від першої особи

1+1
08.00, 09.00, 19.30 ТСН
08.10 "Сніданок з 1+1"
09.05 Х/ф "Операція "І" та інші пригоди Шурика" (1)
11.00 Х/ф "Москва сльозам не вірить" (1)
13.55, 14.55, 15.50 Т/с "Без сліду"
16.45 "ТСН. Особливе"
17.10 Х/ф "Джентльмени удачі" (1)
20.15 "Вечірній Київ - 2013"
23.20 Х/ф "Оскар" (1)

ІНТЕР
08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 17.50 Новини
08.10, 08.35 "Ранок з ІНТЕРом"
09.10 Т/с "Кохання не картопля"
11.10, 12.20 Д/с "Слідство вели... з Леонідом Каневським"
13.35 "Судові справи"
14.40 "Сімейний суд"
15.40 "Давай одружимося в Україні"
16.45 Т/с "Анушка"
18.00 Ток-шоу "Стосується кожного"
19.00 Т/с "Жінки на межі"
20.00 "Подорожці"
20.30 "Шустер Live"
00.40 Х/ф "Термінал"

ТТБ
07.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 "Вісті ТТБ"
08.00 "Ранок з ТТБ"
10.30 "Час країни"
11.00 "У країні Мультяндії"
12.00 "Класна робота"
12.30 "Час реформ"
13.45 "Новини України"
14.00 "Що робити?"
15.00 "Міське кільце"
15.30 "Повір у себе"
16.15 "Чудесний канал"
17.00 "Новини України"
17.30 "Легенди Запоріжжя"
18.00 "Від класики до джазу"
18.45 "Пісня в дарунок"
19.30, 22.30 "Актуально"
19.45 "Західний експрес"
20.00 "Творчий портрет"
20.45 "Вечірня казка"
21.00 "Захисник Вітчизни - рятувальник"
21.30 "Абетка здоров'я"
23.00 "Монологи майстра.
Мирослав Вантух"

тестійкість знайдуть гідне застосування.
БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06)
Вам однаково добре будуть вдаватися як побутові, так і професійні справи. Постарайтеся не зневажати деякими умовностями, але виявіть рішучість у подоланні труднощів.
РАК (22.06-23.07)
З'явиться багато різнома-

ICTV
09.15, 19.25 Надзвичайні новини
10.25, 16.40 Т/с "Літєйний"
12.45 Факти. День
13.20, 22.00 Т/с "Страсті за Чапаєм"
18.45 Факти. Вечір
20.00 Машина часу. Телепорт-шоу
22.50 Максимум в Україні
23.20 Х/ф "Прибрати Картера" (2)

СТБ
09.45 Х/ф "Москва сльозам не вірить" (1)
12.55 Х/ф "Операція "І" та інші пригоди Шурика" (1)
15.00 "Звана вечеря"
16.00 Х/ф "Іван Васильович змінює професію" (1)
18.00, 22.00 "Вікна-Новини"
20.00 "Національне талант-шоу "Танцюють всі!-6. Гала-концерт"
22.40 "Національне талант-шоу "Танцюють всі!-6. Гала-концерт. Оголошення переможця"

НОВИЙ КАНАЛ
09.00 Т/с "Щасливі разом"
11.00, 17.55, 21.05 Т/с "Вороніни"
13.20, 14.30 Kids Time
14.50 Т/с "Друзі"
15.50 Т/с "Татусеві дочки"
16.50 Т/с "Метод Лаврової"
19.00 Репортер
19.20 Абзац!
20.00 Т/с "Трохи не при собі"
23.10 Х/ф "Це все вона" (2)

ТРК "УКРАЇНА"
09.00, 17.00, 19.00 Події
09.10 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній"
13.15, 17.25, 21.00, 22.30 Т/с "Слід"
16.00 Критична крапка
19.20 Ток-шоу "Говорить Україна"
22.00 Події дня

2+2
09.00 Новини 2+2
09.25 Х/ф "На початку славних справ" (1)
12.35 "Нове Шалене відео"
15.30 "Облом УА. Новий сезон"
16.55 Х/ф "Погоня" (1)
19.00 Х/ф "Сонце, що сходить" (2)
21.30 Х/ф "Макс Пейн" (2)
23.35 Х/ф "Смертельний удар" (2)

ТЕТ
08.20 М/с "Шоу Гарфілда" (1)
08.55 Єралаш
10.00 Країна У
11.05, 00.35 Одна за всіх
12.05 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1)
14.00 Богиня шопінгу
15.45 У ТЕТа тато!
16.50 Королева балу
18.00 Моду народу
19.00 Ікона стилю
20.15 Х/ф "Джентельмени, удачі!" (1)
22.40 Смішніше, ніж кролики
23.30 Т/с "Секс і місто" (2)

нітних справ, і ви не будете знати, як правильно розставити пріоритети. Може початися новий відлік у вашій кар'єрі.
ЛЕВ (24.07-23.08)
Найкраще тримати в секреті свої задуми, це піде на благо для їхньої реалізації. Є шанс установити досить корисні ділові зв'язки, що відіграють роль на вашому соціальному статусі.

28 грудня, субота

УТ-1
09.10 Православний вісник
09.35 Моменти життя
10.45 Х/ф "Людина з бульвару Капуцинів" (1)
12.35 Театральні сезони
13.30 Слідами ДПКЄ - 2013
13.55 Баскетбол. Чемпіонат України. Суперліга
16.10 В гостях у Д.Гордона
17.00 Фестиваль пісні в Коблево
17.55 Золотий гусак
18.30 Фестиваль гумору "Умора"
20.35 Слово регіонам
21.00 Підсумки дня
21.25 Без цензури
22.00 Українська пісня
23.00 Сміх з доставкою додому

1+1
08.15, 19.30 ТСН
09.00 "Хто там?"
10.00 М/ф "Енрі бердс" (1)
10.05 М/ф "Ну постривай" (1)
10.20 "Світське життя"
11.25 "Чотири весілля - 1"
12.55 "Моя словідь" - "Микола Басков"
14.05 "Міняю жінку - 8"
15.35 М/ф "Маша і ведмідь" (1)
16.20 "Вечірній Київ - 2013"
18.30 "Розсміши коміка - 4"
20.00 Х/ф "Люди-Ікс. Росомаха"
22.10 Х/ф "Команда А" (2)

ІНТЕР
09.30 "Все для мами"
10.00 Д/ф "Андрій Мягков. І ніякої іронії долі"
11.05 Х/ф "Понаїхали тут"
15.10 Концерт "Дві зірки. Новий Рік"
18.05, 20.30 Т/с "Криве дзеркало душі"
20.00 "Подорожці"
22.25 Х/ф "П'ять зірок"

ТТБ
08.00 "Ранок з ТТБ"
10.30 "Час країни"
11.00 "У країні Мультяндії"
12.00 "Дитячі забави"
12.30 "Музичний калейдоскоп"
13.00 "Так було"
13.45 "Новини України"
14.00 "Творчий портрет"
15.30 "Історія рідного краю"
15.00 "Театральні зустрічі"
16.00 "Скарби роду"
16.30 "Ми- українські"
17.00 "Фільм-дітям"
18.30 "Біржа праці"
18.45 "Пісня в дарунок"
18.55 Соціальна реклама
19.00 "Панорама подій"
19.30 "Смак життя"
20.15 "Спортивні меридіани"
20.30 "7 природних чудес України"
20.45 "Вечірня казка"
21.00 "Поклик таланту"
22.00 "Тетерів"
22.35 "Пісня вирине з душі"
23.00 "Монологи майстра.
Мирослав Вантух"
23.55 "Музична хвиля ТТБ"
00.00 Мовлення у цифровому форматі цілодобово

2+2
08.25 Д/п "Десантник Дядя Вася"
09.10 Х/ф "Потрійний калейдоскоп" (1)
11.00 Т/с "Гончі" (1)
19.00 Х/ф "Зоряні війни: Помста Ситхів" (1)
22.00 Х/ф "Сонце, що сходить" (2)
00.30 Х/ф "Апокаліпсис: Останній день" (2)

ДІВА (24.08-23.09)
Можливе розчарування в когось з близьких людей, але це не привід для серйозного розладу. Прийде відчуття спокою і гармонії.
ТЕРЕЗИ (24.09-23.10)
Вам досить часто доведеться займатися рутинною роботою, розчищати завали на роботі, щоб у потрібний строк ніщо не перешкоджа-

ICTV
07.05 Х/ф "Кенгуру Джек"
08.50 Зірка YouTube
09.50 Дача
10.20 Квартирне питання
11.20 За кермом
11.55 ПуТЬОва країна
12.15 Наша Russia
12.45, 19.55 Т/с "Морпіхи"
18.45 Факти. Вечір
19.00 Надзвичайні новини. Підсумки
22.00 Х/ф "Рембо-4" (2)
23.50 Х/ф "Спеціаліст" (2)

СТБ
07.50 "Імо вдома"
09.00 "Все буде смачно!"
10.00 "ВусоЛапоХвіст"
10.50 "Національне талант-шоу "Танцюють всі!-6"
14.55 "Зважені та щасливі - 3"
19.00 "Х-Фактор - 4. Фінал"
22.05 "Тасманиці Х-фактора. 3 мене досить!"
23.20 "Х-Фактор - 4 Підсумки голосування"

НОВИЙ КАНАЛ
08.50 Війна світів. Ревізор проти Шефа
10.55 Уральські пельмені
12.00 Шурочка
13.00 Дорослі, як діти
14.00 Т/с "Вороніни"
16.10 Х/ф "Володар перснів. Братерство кільця"
20.00 Х/ф "Володар перснів. Дві фортеці"
23.40 Х/ф "Любов за правилами і без" (2)

ТРК "УКРАЇНА"
07.00, 19.00 Події
07.10, 08.10 Т/с "Інтерни"
09.15 Т/с "Ключі від минулого"
17.15, 19.20 Т/с "Анютине щастя"
21.30 Х/ф "Золоті ножиці"
23.30 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній"

2+2
08.25 Д/п "Десантник Дядя Вася"
09.15 Х/ф "Потрійний калейдоскоп" (1)
11.00 Т/с "Гончі" (1)
19.00 Х/ф "Зоряні війни: Помста Ситхів" (1)
22.00 Х/ф "Сонце, що сходить" (2)
00.30 Х/ф "Апокаліпсис: Останній день" (2)

ТЕТ
08.30 М/с "Смішарки. Пін-код" (1)
09.00 Мультитик з Лунтіком
09.40 М/с "Даша-дослідниця" (1)
10.05 М/с "Вперед, Дієго, вперед!" (1)
10.40 М/с "Білка та Стрілка. Пустотлива сімейка" (1)
10.55 М/ф "Кришталік і Пінгвін" (1)
12.15 Т/с "Ксена - принцеса-воїн" (1)
16.05 Х/ф "Космічні яйця" (1)
18.05 Х/ф "Джентельмени, удачі!" (1)
20.30 Т/с "Два батька і два сина" (1)
22.00 Віталька. Новий рік
23.00 Смішніше, ніж кролики

ло вашій діяльності.
СКОРПІОН (24.10-22.11)
Вам доведеться розгрібати рутину. Для кожної речі і завдання знайдеться підходяще місце і час. Буде важко, але нагорода не сповільнить з'явитися у вигляді морального задоволення
СТРІЛЕЦЬ (23.11-21.12)
Все, що не робиться, - усе на краще, і якщо вини-

29 грудня, неділя

УТ-1
09.05 Шеф-кухар країни
10.35 Як Ваше здоров'я?
11.25 Близьче до народу
12.35 Крок до зірок
13.25 В гостях у Д.Гордона
14.30 Наш спорт. Олімпійським курсом
15.00 Золотий гусак
15.25 Караоке для дорослих
16.55 Маю честь запросити
17.45 Діловий світ. Тиждень
18.25 "Живу...Люблю..."
Концертна програма Наді Крутової-Шестак
21.00 Підсумки дня
22.00 Політтеатр
23.00 Ера бізнесу. Підсумки

1+1
09.00 "Лото-забава"
10.00 "Смакуємо"
10.40 "Машині казки. Маша і ведмідь" (1)
11.25 Фаїна Раневська у чарівній казці "Попелюшка" (1)
13.10 Х/ф "Кохання - зітхання" (1)
15.20 Х/ф "Кохання - зітхання - 2" (1)
17.30 Х/ф "Кохання - зітхання - 3" (1)
19.30, 02.05 "ТСН-Тиждень"
20.15 "Битва хорів"
22.10 "Світське життя"
23.15 "Що? Де? Коли? 2"

ІНТЕР
09.25 "Школа доктора Комаровського"
10.00 "Орел і Решка. Назад у СРСР"
11.00 "Зимова кухня"
12.00 Х/ф "Міцний шлюб"
14.00 Т/с "Криве дзеркало душі"
18.00 Х/ф "Подаруй мені трохи тепла"
20.00, 02.40 "Подорожці тижня"
21.00 Концерт "Пісня року 2013"
23.05 Х/ф "Малахольна" (2)

ТТБ
08.00 "Ранок з ТТБ"
10.00 "Крізь призму часу"
10.30 "Кулінарія від Андрія"
11.00 "У країні Мультяндії"
12.00 "7 природних чудес України"
12.30 "Дитячі забави"
13.30 "Смак життя"
14.00 "Пісня вирине з душі"
14.30 "Казки Миколаївського зоопарку"
15.00 "Поклик таланту"
16.00 "Мамина школа"
16.30 "Театральні зустрічі"
17.30 "Кіноконцерт"
18.00 "Пройди світ"
18.45 "Пісня в дарунок"
19.00 "Азбука ремесел"
19.20 Д/ф "Апостольська нива Олександра Тоцького"
20.00 "Зелений БУМ"
20.45 "Вечірня казка"
21.00 "Відверті діалоги"
22.00 "Скарби роду"
22.30 "Професіонал"
23.00 Дует "Писанка"
00.00 Мовлення у цифровому форматі цілодобово

2+2
08.00 "Маски-шоу"
10.00 Т/с "Мисливці за старовиною" (1)
13.00 Т/с "Пригоди Мерліна" (1)
16.00 Х/ф "Зоряні війни: Помста Ситхів" (1)
19.00 Х/ф "Макс Пейн" (2)
21.00 Х/ф "Скелелаз" (2)
23.10 Х/ф "Мега-акула проти карнозавра" (3)

ТЕТ
10.05 М/с "Вперед, Дієго, вперед!" (1)
10.40 М/с "Білка та Стрілка. Пустотлива сімейка" (1)
10.50 М/ф "Школа монстрів. Перегони в ніч на суботу" (1)
11.50, 01.00 Х/ф "Історія вічного кохання, або Попелюшка" (1)
14.15 Х/ф "Цуценята Санти" (1)
16.10 Х/ф "Привіт сім'ї" (1)
18.15 Країна У
19.20, 21.30 Віталька. Новий рік
20.25 Т/с "Два батька і два сина" (1)
23.00 Смішніше, ніж кролики
02.40 З ночі до ранку

ICTV
08.25 Х/ф "Прибрати Картера"
10.30 Козирне життя
11.00 Машина часу. Телепорт-шоу
13.00 Х/ф "Особливості національного підльодного лову, або Відрив на повну"
14.40 Х/ф "Особливості національного полювання"
16.40 Х/ф "Особливості національної риболовлі"
18.45 Факти тижня
19.55 Наша Russia
20.25 ПуТЬОва країна
20.50 Х/ф "Спеціаліст" (2)
23.00 Х/ф "Оселя зла-3. Вимирання" (2)

СТБ
09.00 "Все буде смачно!"
10.00 "Караоке на Майдані"
14.20 "Х-Фактор - 4"
19.00 "Битва екстрасенсів. Чоловіки проти жінок"
21.15 "Один за всіх"
22.30 Х/ф "Новий старий дім" (1)

НОВИЙ КАНАЛ
10.00 Співай, якщо зможеш
11.40 Х/ф "Володар перснів. Дві фортеці"
15.10 Х/ф "Володар перснів. Повернення короля"
19.30 Війна світів. Ревізор проти Шефа
21.25 Х/ф "Хоббіт: несподівана подорож"
01.05 Знайти крайнього

ТРК "УКРАЇНА"
09.10, 10.10 Тасманиці зірок
11.10 Х/ф "Випробування вірності"
15.15 Х/ф "Зимове танго"
19.00 Події тижня
20.00 Як дві краплі
23.30 Т/с "Пілот міжнародних авіаліній"

2+2
08.00 "Маски-шоу"
10.00 Т/с "Мисливці за старовиною" (1)
13.00 Т/с "Пригоди Мерліна" (1)
16.00 Х/ф "Зоряні війни: Помста Ситхів" (1)
19.00 Х/ф "Макс Пейн" (2)
21.00 Х/ф "Скелелаз" (2)
23.10 Х/ф "Мега-акула проти карнозавра" (3)

ТЕТ
10.05 М/с "Вперед, Дієго, вперед!" (1)
10.40 М/с "Білка та Стрілка. Пустотлива сімейка" (1)
10.50 М/ф "Школа монстрів. Перегони в ніч на суботу" (1)
11.50, 01.00 Х/ф "Історія вічного кохання, або Попелюшка" (1)
14.15 Х/ф "Цуценята Санти" (1)
16.10 Х/ф "Привіт сім'ї" (1)
18.15 Країна У
19.20, 21.30 Віталька. Новий рік
20.25 Т/с "Два батька і два сина" (1)
23.00 Смішніше, ніж кролики
02.40 З ночі до ранку

кртися нові обрії. Справи на роботі тримаються благополучно і не дуже вас турбують.
РИБИ (20.02-20.03)
Будьте особливо уважні до інформації з навкілля і стежте за своїми словами. Вас відвідають незвані гості, постарайтеся виявити привітність і гостинність. Не варто приймати скоропальних рішень.

Соцзахист інформує

Про розміри державних соціальних допомог у 2013 році

1. Статтею 7 Закону України «Про державний бюджет на 2013 рік» встановлено, що з 1 грудня 2013 року прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць становить 1176 гривень, та для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення:

– дітей віком від 6 до 18 років – 1286 гривень;
– працездатних осіб – 1218 гривень;
– осіб, які втратили працездатність – 949 гривень.

Враховуючи зазначене, з 1 грудня 2013 року розміри деяких видів державної допомоги становитимуть:

Види державної допомоги	з грудня	
Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами	304,50	
Допомога при народженні дитини		
на першу дитину	30960	
на другу дитину	61920	
на третю і кожну наступну	123840	
Одноразова виплата		
Щомісячна виплата	10320	
	на першу дитину	860
	на другу дитину	1075
	на третю і кожну наступну дитину	1576,67
Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку		
	мінімальний	130,00
	максимальний	1218
Допомога на дітей одиноким матерям		
На дітей віком: до 6 років	мінімальний	309,60
	максимальний	516,00
від 6 до 18 років	мінімальний	385,80
	максимальний	643,00
від 18 до 23 років	мінімальний	365,40
	максимальний	609,00
Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування		
На дітей віком: до 6 років	максимальний	2064
від 6 до 18 років		2572
Тимчасова державна допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів		
На дітей віком: до 6 років		309,60
від 6 до 18 років		385,80
Державна соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування		
На дітей віком: до 6 років	максимальний	2064
від 6 до 18 років		2572
від 18 до 23 років		2436
Щомісячна грошова допомога особі, яка проживає разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу		1218

Ви запитували...

Багатодітним батькам – пенсія за особливі заслуги

З 1 січня наступного року багатодітні батьки матимуть право на призначення пенсії за особливі заслуги перед Україною.

4 квітня цього року Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до статті 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» щодо призначення пенсії батькам, які виховали п'ятеро і більше дітей». Зміни набувають чинності з січня 2014 року.

Відповідно до п. 8 статті 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» в редакції, чинній на сьогодні, пенсії за особливі заслуги перед Україною встановлені матерям, які народили п'ятеро і більше дітей та виховали їх до шестирічного віку. При цьому враховуються діти, усиновлені в установленому законом порядку.

Якщо у випадку смерті матері або позбавлення її батьківських прав виховання дітей до зазначеного віку здійснювалося батьком, право на пенсію за особливі заслуги з 1 січня 2014 року надається батькові.

Пенсію за особливі заслуги призначають з дня звернення. Днем звернення за встановленням пенсії за особливі заслуги вважають

день прийняття заяви про порушення клопотання про встановлення пенсії за особливі заслуги з усіма необхідними документами. Якщо до заяви додають не всі необхідні документи, орган Пенсійного фонду повідомляє заявника, які ще необхідно додати документи. Якщо їх представлять не пізніше 3-х місяців з дня повідомлення про необхідність подання додаткових документів, то днем звернення вважається дата прийняття заяви про встановлення пенсії за особливі заслуги.

Пенсії за особливі заслуги перед Україною встановлені як надбавка до пенсії (за віком, по інвалідності, у випадку втрати годувальника, за вислугу років), на яку має право особа згідно із законом. Розмір надбавки визначається залежно від заслуг особи, зокрема, для багатодітних батьків він становить від 35 до 40 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Лорітта БОБАК,
перший заступник начальника управління ПФУ в Чортківському районі

2. Статтею 9 вищезазначеного закону встановлено, що у 2013 році рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) для призначення допомоги відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення становить: для працездатних осіб – 21 відсоток, для дітей – 75 відсотків; для осіб, які втратили працездатність, та інвалідів – 100

відсотків відповідного прожиткового мінімуму.

Розмір державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям у 2013 році не може бути більше ніж 75 відсотків від рівня забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї.

З огляду на зазначене, рівні забезпечення прожиткового мінімуму для призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям з 1 грудня 2013 року становитимуть:

для працездатних осіб	255,78
для осіб, які втратили працездатність, та інвалідів	949,00
для дітей віком: до 6 років	774,00
від 6 до 18 років	964,50
від 18 до 23 років (за умови навчання)	913,50

3. Законом України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» визначено право на матеріальне забезпечення за рахунок коштів Державного бюджету України і соціальний захист інвалідів з дитинства та дітей-інвалідів шляхом встановлення державної соціальної допомоги у відсотках від прожиткового мінімуму. Розмір державної соці-

альної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам з 1 грудня 2013 року буде розраховуватися з урахуванням норм вищезазначеного Закону України «Про державний бюджет на 2013 рік» з урахуванням норм постанови Кабінету Міністрів України від 26.03.2008 р. за № 265 «Деякі питання пенсійного забезпечення громадян»:

Державна соціальна допомога	з грудня
Інвалідам з дитинства I групи підгрупи А з надбавкою на догляд	1660,75
Інвалідам з дитинства I групи підгрупи Б з надбавкою на догляд	1423,50
Інвалідам з дитинства II групи, одиноким інвалідам з дитинства II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують постійного стороннього догляду з надбавкою на догляд	949,00
На дітей-інвалідів	949,00
На дітей-інвалідів до 6 років з надбавкою на догляд	1180,30
На дітей-інвалідів від 6 до 18 років з надбавкою на догляд	1307,30
На дітей-інвалідів, захворювання яких пов'язане з Чорнобильською катастрофою	996,45
На дітей-інвалідів, захворювання яких пов'язане з Чорнобильською катастрофою до 6 років з надбавкою на догляд	1512,45
На дітей-інвалідів, захворювання яких пов'язане з Чорнобильською катастрофою від 6 до 18 років з надбавкою на догляд	1639,45

Володимир ЦВЕТКОВ,

начальник управління праці та соціального захисту населення РДА

Ринок праці

Службі зайнятості – 23 роки

Уже 23 роки діє у нашому краї Чортківський районний центр зайнятості і за роки існування пройшов непростий шлях свого розвитку. Але вже сьогодні працівники служби з впевненістю можуть сказати, що це є дієва, соціальна, мотивуюча, мобільна державна структура на ринку праці.

За роки існування служби зайнятості створено і впроваджено:

– систему соціального захисту населення від безробіття на страхових засадах.

Система соцстрахування сьогодні пропонує шукачам роботи сприяння у працевлаштуванні на заявлені роботодавцями вакансії, в тому числі тимчасові і ті, які відшкодовуються за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття, фінансово підтримує підприємливі ініціативи безробітних – одноразово виплатою допомоги по безробіттю для започаткування ними власної справи, фінансує здобуття безробітними професійної освіти та підвищення кваліфікації.

Одним із проявів соціального захисту населення є нарахування та виплата допомоги по безробіттю. Лише протягом січня-листопада цього року на Чортківщині на виплати допомоги по безробіттю було спрямовано 6,8 млн. грн. Така допомога нараховується особі до дня останнього відвідування центру зайнятості включно та виплачується через банківські установи. Її нарахування здійснюється подекадно, тобто 10, 20, 30 (31) числа кожного місяця. Допомогу по безробіттю в районі станом на 1 грудня цього року отримували 468 осіб зі статусом безробітного (83,8 відсотка від їх загальної чисельності). Середній розмір її становив 799,29 грн. Щоденно проводиться моніторинг з питань матеріальних виплат безробітним. Ці питання перебувають під постійним контролем керівництва районної та обласної служб зайнятості;

– єдину технологію обслуговування населення.

У 2012 році технологія у центрі зайнятості модернізована – змінила орієнтири у наданні соціальних послуг населенню у напрямку адресності. Відтепер у кожного шукача роботи та роботодавця, який звертається до нашого центру зайнятості, є особистий консультант. Індивідуальний підхід до клієнта є особливо важливим кроком в удосконаленні обслуговування населення службою зайнятості;

– систему соціального партнерства на ринку праці.

На сьогодні наш районний центр зайнятості має ефективну співпрацю з органами місцевої влади, профспілками, роботодавцями, громадськими організаціями. Завдяки тісній співпраці з роботодавцями постійно маємо пропозиції актуальних вакансій безробітним;

– інноваційні технології задля публічності та прозорості у наданні послуг роботодавцям і населенню.

Інтерактивний Інтернет-портал «Труд», який пропонує найбільшу в Україні базу вакансій для працевлаштування та резюме безробітних; профорієнтаційний термінал – молодіжний профорієнтаційний Інтернет-портал; веб-сторінка районного центру зайнятості, яка містить інформацію про діючу нормативну базу та заходи служби зайнятості.

З 1991 року послугами Чортківського районного центру зайнятості скористалися понад 86 тис. громадян, із них 38 тис. отримали роботу за сприянням служби зайнятості. Зокрема, 341 особу було влаштовано на дотаційні робочі місця, 719 безробітним громадянам було надано допомогу у започаткуванні власної справи, 7285 громадянам надано допомогу в освоєнні нової професії та підвищенні кваліфікації, понад 4500 незайнятих громадян залучено до оплачуваних громадських робіт.

Підводячи підсумки нашої роботи за 2013 рік в переддень 23-ї річниці служби зайнятості, хочу зазначити, що поставлені перед районом завдання в основному виконані. Наш центр зайнятості є одним із перших серед інших в області по виконанню всіх доведених показників. За цим виконанням стоїть клопітка щоденна праця спеціалістів, роботодавців та наших соціальних партнерів в такій нелегкій для нас усіх час, адже ми працюємо з ринком праці, а це один із найскладніших ринків.

Ми впевнені, що і в подальшому завдяки тісній співпраці всіх сторін соціального партнерства зможемо вирішувати питання соціального захисту населення.

Надія ШКАБАР,
директор районного центру зайнятості

Милосердя

3 турботою про тих, хто поруч

Триває Всеукраїнська благодійна акція «Милосердя». У зв'язку з цим керівникам усіх форм власності було надіслано листи-звернення, на які відгукнулися: управління Пенсійного фонду України у Чортківському районі, Чортківська районна рада, Чортківська виконавча дирекція Тернопільського обласного відділення тимчасової втрати працездатності, районний центр зайнятості, управління соціального захисту населення, ДУ «ГОЛЦДСЕСУ», Чортківський ПДВСК, управління ветеринарної медицини, Чортківський УЕГГ ВАТ «Тернопільгаз», редакція районної газети «Голос народу», Чортківська дитяча музична школа, Капустинська сільська рада, приватні підприємці: А.В.Топольницький, Я.М.Роголя, Д.М.Сеник, А.З.Опир, А.П.Бровко, В.І.Швець, А.В.Куц, С.Я.Сенчук, О.Г.Коломічук,

О.Г.Білевич, О.С.Мізерота, А.Б.Натуркач, О.Ю.Шатковська, О.К.Кілочко, О.М.Пахольчак, А.А.Ковтун, О.П.Петричко, Л.С.Іванілова.

Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Чортківського району вдячний тим керівникам підприємств та організацій, людям доброї волі, які не залишилися осторонь проблем одиноких непрацездатних громадян та інвалідів. Звертаємося до всіх громадських організацій, підприємств, установ з проханням не бути байдужими до цієї категорії населення, у скрутний для нас час просимо вас поділитися з ними добротою наших сердець та статків.

Роман ДАНИЛЬЧАК,
директор територіального центру

Напередодні свят

Краще придбай, але не рубай

Ні для кого не секрет, що з настанням грудневих холодів лісівники починають готувати новорічні лісові подарунки до улюбленого свята дорослих та малечі. Пухнаста, ароматна, чарівна лісова красуня – один із найбажаніших гостей у кожній родині у новорічно-різдвяні свята.

Вирубуючи ялинки в лісових масивах, на селекційних плантаціях, в насадженнях зелених зон навколо міст та інших населених пунктів, ми не задумуємося над шкодою, яку завдаємо зеленим насадженням. Крім того, кожен такий «любитель» природи завдає шкоди і власній кишені. Згідно зі ст. 65 Кодексу України про адміністративні правопорушення лісопорушники оплачують штраф у розмірі від 5 до 10 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (85-170 грн.), а посадові особи від 7 до 12 неоподаткованих мінімумів (119-204 грн.). Отже, за незаконно зрубаною ялинкою лісопорушник повинен буде відшкодувати щонайменше 282 грн. Тому треба добре подумати, перш ніж йти в ліс по ялинку!

Державним підприємством «Чортківське лісове господарство» щорічно створюються плантації новорічних ялинок для подальшої їх заготівлі та реалізації населенню. Лісівники виростили вдосталь ялинок та сосен, їх можна придбати безпосередньо в лісництвах району і на ялинкових базарах, а також в спеціалізованому магазині «Лісовичок» по 55 грн. Цього року новорічні ялинки і сосни будуть прочіповані. Електронний чіп буде прикріплюватися до дерева таким чином, щоб зняти його без пошкодження було неможливо. У цьому ярлику буде міститися вся інформація про походження ялинки.

Задля охорони лісових красунь від незаконних рубок здійснюватимуться цілодобові рейди у лісових масивах і будуть створені з працівни-

ків державної лісової охорони та органів міліції тимчасові пости на дорогах, у населених пунктах для перевірки документів на право перевезення та продажу ялинок.

Нехай ці величні свята наповнять ваші родини теплом і радістю, а кожному домівку прикрасить запашна зелена гостя! Гарних вам свят!

Роман ПОПІЛЬ,
головний лісничий
ДП «Чортківське лісове господарство»
Фото **Ореста ЛИЖЕЧКИ**

ОДПІ інформує

Чи є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб допомога по вагітності та пологах, на яку з 1 липня цього року нараховується єдиний внесок?

Чортківська ОДПІ ГУ Міндоходів у Тернопільській області повідомляє, що визначенню об'єкта оподаткування з метою розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку здійснюється відповідно до норм статей 164 та 165 Податкового кодексу України (далі – Кодекс). Зокрема, згідно з пп. 165.1.1 п. 165.1 ст. 165 Кодексу до розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку не включаються суми допомоги по вагітності та пологах, які отримує платник податку з бюджетів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Виплати у вигляді допомоги по вагітності та

пологах, які здійснюються за нормами Закону України від 18.01.2001 р. за № 2240-111 «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» (далі – Закон), фізичні особи отримують за рахунок Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

Таким чином, доходи фізичних осіб, отримуваними як допомога по вагітності та пологах згідно із Законом, відповідно до вищезазначених норм Кодексу не є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб на відміну від єдиного внеску.

ТОВ «ВОЛЯ-КАБЕЛЬ» інформує про те, що з 1 січня 2014 року буде змінено тарифи на послуги. Зміна у структурі тарифів не вплине на загальну суму рахунка за послуги для споживача.
За необхідності – інформація надається на сайті www.volia.com або за телефоном (3552) 3-97-98.

Інформація про отримання дозволу для ознайомлення громадськості

Державне підприємство «Чортківське лісове господарство», що знаходиться за адресою: вул. Шевченка, 42, м. Чортків, Чортківський район, Тернопільська область, має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. На території підприємства є котли «Per» 33,3 кВт – 2 шт. Вид діяльності за КВЕД: 02.10 Лісництво та інша діяльність у лісовому господарстві. Валовий викид забруднюючих речовин від діяльності підприємства становить: оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂]) – 0,007 т/рік; оксид вуглецю – 0,005 т/рік; вуглецю діоксид – 19,564 т/рік. Перевищень санітарно-гігієнічних нормативів в процесі виробництва немає. Зауваження приймаються за адресою: 48500, вул. Шевченка, 23, м. Чортків, районна державна адміністрація, протягом 30 днів з дня опублікування інформації.

Юридична консультація

Наказом Чортківського районного управління юстиції від 16.12.2013 № 19/8 зареєстровано Порядок відшкодування фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію в управлінні соціального захисту населення районної державної адміністрації, норми фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію в управлінні соціального захисту населення районної державної адміністрації,

Вважати недійсними

свідоцтво про право власності на будинок у с. Калинівщина за № 4694, видане на ім'я: **НАГАЄВСЬКА Любов Мар'янівна.**

посвідчення дитини з багатодітної сім'ї серії ВО за № 006624, видане відділом у справах молоді та спорту Чортківської РДА 1 жовтня 2010 р. на ім'я: **ВАСИЛЕВСЬКА Каріна Андріївна.**

20 грудня минає 9 днів, як відійшов у вічність начальник ПМК-258 ТОВ «Тернопільбуд» **Володимир Васильович КУЛАК** (18.02.1953 – 12.12.2013 р.).

*Закрила хижа смерть
повіки,
Скувала холодом
вуста,
Заснула вічним сном
навіки
Людина добра
і проста.*

Будівельник за фахом, він 39 років присвятив себе будівельній справі, з них 18 років керівником. Він залишив по собі багато теплих спогадів. Людяний, чуйний, завжди розумів чужі проблеми. У нашій пам'яті він назавжди залишиться людиною чесною, мудрою і порядною. Нехай земля йому буде пухом, а душа вічно перебуватиме в Царстві Божому.
Вічна пам'ять.

Колектив ПМК-258 «Тернопільбуд».

затверджені наказом управління соціального захисту населення Чортківської районної державної адміністрації від 2.12.2013 № 71-од «Про затвердження Порядку відшкодування та норм фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію в управлінні соціального захисту населення районної державної адміністрації», про що зроблено запис в Державному реєстрі нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади відповідно за №№ 8/130,9/131.

У велику українську компанію потрібні співпрацівники з власним легковим авто. З/п від 4000 грн Комунікабельність обов'язкова. Тел. 097-805-13-50.

Чортківська районна державна адміністрація щиро співчуває працівнику апарату РДА Є.В.Поплеті з приводу непоправної втрати – смерті матері його дружини **ГАВРИЛЮК Ганни Теодорівни.**

Педагогічний колектив Чортківської ЗОШ I – III ступенів № 2 висловлює щирі співчуття вчителю **Т.С.Соболевій** із приводу непоправної втрати – смерті її матері **АЛЕКСАНДРОВОЇ Олександрі Іванівни.**

Педагогічний колектив Чортківської ЗОШ I – III ступенів № 2 глибоко сумує з приводу смерті колишньої вчительки **САЗОНОВОЇ Людмили Василівни** і висловлює щирі співчуття рідним.

Педколектив Милівецької ЗОШ I – II ст. висловлює щирі співчуття вчительці **Г.Б.Куртяк** з приводу тяжкої втрати – смерті її матері **ДАНИЛЬЧУК Йосипи Петрівни.**

«Спілка Чорнобиль» глибоко сумує з приводу смерті ліквідатора аварії на ЧАЕС **МУДРОГО Василя Ярославовича** і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

ПРОДАЮТЬСЯ

квартири

1-кімнатна квартира, в самому центрі міста, навпроти кінотеатру. 3-й поверх 5-поверхового цегляного будинку. Загальна площа 30,8 кв. м, житлова – 16,6 кв. м. Є індивідуальне опалення, пластикові вікна, вхідні металеві двері. Ціна за домовленістю.
Тел. 066-808-08-59.

2-кімнатна квартира у смт Заводське, на 4-му поверсі, площею 50 кв. м, у хорошому стані. Можна з меблями.
Тел.: 2-46-20, 096-386-87-96.

3-кімнатна квартира у м. Чортків по вул. С.Бандери, 15. Загальна площа – 72 кв. м, житлова – 49 кв. м. Зроблено євроремонт, проведено Інтернет, кабельне телебачення.
Тел. 096-186-94-21.

1-кімнатна квартира у м. Чортків по вул. Шевченка, 84 на 5-му поверсі в 5-поверховому цегляному будинку. Загальна площа – 31 кв. м (балкон з видом на парк). Євроремонт, всі двері нові, вікна, нова сантехніка, паркет, лічильники, і/о, телефон, Інтернет, кабельне телебачення, підвал. Ціна договірна. Терміново.
Тел. 097-911-48-38.

3-кімнатна квартира на 3-му поверсі 5-поверхового новозбудованого сучасного будинку у м. Чортків по вул. Шухевича, 2 а. Загальна площа – 95,3 кв. м. Є два балкони, лоджія, підвал, пластикові вікна. Ціна договірна.
Тел. 095-779-60-70.

1-кімнатна квартира на першому поверсі 2-поверхового будинку, в центральній частині міста.
Тел. 067-727-03-09.

будинки

незавершене будівництво, котедж, в новозбудованому цегляному будинку, який знаходиться в районі Синякового за адресою: м. Чортків, вул. Івасюка.
Тел.: 067-354-58-90, 067-424-52-50.

будинок у с. Горішня Вигнанка, приватизований. Є земельна ділянка, господарські будівлі.
Тел. 097-872-37-98.

Кредит готівкою з канікулами

Пропускай місячний платіж, якщо необхідно!

Детальніше про умови кредитування дізнавайтесь за наступними контактами:

(095) 287-65-47

Вартість дзвінків - згідно з тарифами Вашого оператора зв'язку.

Pt Platinum Bank®

Детальніше про умови кредитування за номером 0-800-308-308 (дзвінки зі стаціонарних телефонів у межах України безкоштовні, інші дзвінки – згідно з тарифами відповідного оператора зв'язку).

Під фразою «пропускай місячний платіж, якщо необхідно» слід розуміти можливість перенесення платежу за кредитами готівкою на кінець строку кредиту без зміни розміру платежу. Послуга надається для кредитів, що оформлені з можливістю перенесення платежу. Скористатися послугою можливо 1 раз протягом кожного 12 платіжних періодів, починаючи з 3-го платежу, за умови відсутності поточної простроченої заборгованості за кредитами у ПАТ «ПтБ». Цей купон не є гарантією отримання кредиту. Ліцензія НБУ № 217 від 20.10.2011 р.

КУПОН НА КРЕДИТ З КАНІКУЛАМИ
ВИРІЖТЕ ЦЕЙ КУПОН ТА ЗАВІТАЙТЕ З НИМ ДО
ОДНОГО З ПУНКТУ ВІДАЧІ КРЕДИТІВ

15121861

Всечеснішого **отця Григорія КАНАКА**, настоятеля Церкви Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії м. Чортків, ієрея високого дару зцілюючої молитви та духовного батьківства УГКЦ, пастиря свого віку і покоління, високоморального служителя українського народу, харизматичного християнського лідера, аскета, взірцевого душпастиря живої парафії, ініціатора молодіжної ідеї побудови духовно-культурного комплексу "Молодь для Христа", генерального директора служби милосердя "Карітас" щиросердечно вітаємо з нагоди 20-ліття Церкви та парафіяльного празника Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії. Безмежно вдячні Вам за любов, опіку, жертвенність – за Ваше золоте серце. Нехай через заступництво Марії, Святого Архистратига Михаїла, Ангелів, Апостолів, святого Григорія, святого Йосифа, святого Миколая Чудотворця, святого Пантелеймона Цілітеля та всіх святих Господь благословить Вас, охороняє Вас, світить обличчям Своїм до Вас і милує Вас на многі та благі літа.

З любов'ю, вдячністю, шаную – вірні Вам греко-католики.

25 грудня святкуватиме ювілей – 60 років з Дня народження – **Світлана Сергіївна СУШКО** із м. Чортків.

Бажаємо, щоб серце Твоє завжди зігрівало тепло, Щоб завжди в душі панувало добро, Щастя й наснаги, здоров'я без ліку І довгого-довгого щедрого віку.

Сестри.

Щиро вітаємо з ювілеєм, який буде святкувати **22 грудня, Тараса Йосиповича КОТОВСЬКОГО.**

Летять роки, мов бистрі води, Спинити їх не в змозі час, На Вашій сонячній дорозі З'явилось мудрих 70! Хоч як прожитих років шкода, Та не вернути їх назад,

Бажаєм довго Вам прожити, Здоров'я міцного на довгий вік, Щоб внуків встигли одружити, Благословити правнуків у світ. Хай Вас оберігає молитва свята, А Господь дарує многая і блага літа.

З повагою і любов'ю – дружина Марія, донька Галина з сім'єю, син Володимир з сім'єю.

Вітаємо з двома роками від Дня народження та з Днем Ангела **Миколку ПІДГІРНОГО** зі с. Білобожниця.

Рано-вранці, до схід сонця, Стукнув Ангел у віконце, Повідомив тихо з Неба, Що сьогодні День народження у Тебе! Нехай промінчик сонця у цей день

Тебе розбудить ніжним поцілунком, Нехай любов близьких Тобі людей Найкращим буде подарунком! Хай сили небесні Тебе беруть, А Матінка Божа, Цариця Свята, Просить у Бога щасливі та довгі літа.

З любов'ю – батьки Валя і Тарас, бабуся Ганна, дідусь Роман.

Щиро вітаємо з першим рочком **Вікторію ФАРІОН** зі с. Семаківці.

Тортики, цукерки, бантиків вогні, Дарунків багато, гостей та рідні. До Тебе на рочок гості завітали, Оченята Твої радісними стали, Бігаєш навколо, звеселяєш всіх, Всі щасливі чути Твій веселий сміх.

З любов'ю – бабуся Оксана, дідусь Остап, братчик Максимко, хресний тато Микола, цьоця Зоряна.

21 грудня виповнюється один рочок **Вікторії ФАРІОН** зі с. Семаківці.

Блакитні оченята, маленькі рученята, Золоте волоссячко впало на чоло, Перший дотик матері і усмішка татові – Холодної зими рік тому було. Із першим рочком, наше янголятко, Тебе вітають мама й татко.

Бабусі й дідусь теж вітають, Тобі здоров'ячка бажають. Нехай зимове сонечко Завжди осяє Твій життєвий шлях, Нехай щаслива доленька Несе Тебе в Твоїх руках.

З любов'ю – мама Галя, тато Михайло, бабуся Леся, дідусь Петро, прабабуся Данна, вуйцьо Степан.

Щиросердечно вітаємо з 30-річчям кохану дружину, люблячу мамочку, дорогу доньку і невістку **Вікторію ОНІСЬКО.**

На незабгненному цім світі, де на долоні все, як є, Твій день народження привітно сьогодні руку подає. У день цей щиро привітають коханий й донечка Твоя, Здоров'я, щастя побажають і море радості щодня.

І від батьків приймай дарунок: всі квіти у рясній росі, Палкого сонця поцілунок і літо у своїй красі. Нехай Тебе у теплім домі чекають люблячі серця,

Бажаємо не знати втоми, доводить справи до кінця. І щоб чудове Твоє свято в душі лишило добрий слід, Приймай від нас оцю присвяту й живи, як мінімум, сто літ.

З повагою та любов'ю – чоловік Віталій, донечка Каріночка, батьки.

Найщиріші та найтепліші вітання шлемо з нагоди 80-річчя дорогому чоловікові, батькові, дідусеві **Зеновію Івановичу МАРАКУ** зі с. Кривеньке.

Тобі сьогодні, рідний, – вісімдесят! Із вдячністю Тебе вітаємо За мудрість батьківських порад, За вміння всім завжди допомагати. Вітання від синів з сім'єю здалека На крилах нехай принесе лелека. Хай цвіте на стежці, тату, Твій слід, І здоров'я Бог хай посилає.

Хай щодня іще багато літ Біля хати тато і дідусь нас зустрічає. **З повагою та любов'ю – дружина, донька, сини, зять, невістки та люблячі онуки.**

Щиро вітаємо із 75-річчям дорожу маму, бабуся, прабабусю **Євгенію Ярославівну ВОЙЦИШИН.**

Роки прошуміли, як бистра вода, Віднесли печалі і радості Ваші, А Ви все ж така, як колись, – молода, Для нас – найрідніша,

Для нас Ви – найкраща. Встаєте Ви, мамо, завжди на зорі, Лягаєте пізно, бо все у роботі – В біленькій хатині, у полі, в дворі Ви – наче пташина у вічній турботі. У день ювілейний, у пам'ятний час Натруджені руки ми Ваші цілуєм, Бажаємо Божої ласки для Вас Всі квіти землі Вам сердечно даруєм.

З любов'ю і повагою – доньку Ярослава та Люся, син Олег, зять Тарас та Ігор, невістка Марія, онуки Андрій, Юлія, Володимир, Тетяна, Лілія, Тетяна, правнуки Тимофій та Владислав.

Вітаємо із 45-річчям, який вона святкуватиме 23 грудня, найдорожчу у світі людину – дорожу доньку, дружину, маму, бабуся **Ольгу Йосипівну ЮРКІВ.**

Наша мила і любя, найкраща у світі, Бажаємо щастя, даруємо квіти. Щоб сонце і зорі плекали тепло, І завжди здоров'я у Вас щоб було. Хай Матір Божа охороняє, В душі панують мир і доброта,

Ісус Христос здоров'я

посилає На многі і благі літа. **З любов'ю і повагою – батьки, чоловік Петро, діти, онук Назарчик.**

День відкритих дверей

Коледж Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу запрошує батьків і випускників шкіл 24 грудня ц. р. о 10-й год. для чудової екскурсії в навчальний заклад за адресою:

м. Чортків, вул. С.Бандери, 46

У середу, 25 грудня, у РКБК ім. К.Рубчакової відбудеться вшанування чемпіона і володаря кубка області – ФСК "Чортків". Запрошуються уболівальники, всі бажаючі.

Початок о 15-й год.

Звичаї

Ой на Андрія гадали дівчата

Під такою назвою відбулося засідання клубу поціновувачів історії краю «Музейні зустрічі», що зачораз проходять у Ягільницькому Народному музеї.

Одним зі свят, яке завжди відзначали наші батьки, діди, прадіди, було зимове свято, особливо важливе для молоді, – день Андрія. Саме таку рубрику у відродженні народних традицій започаткувала рада музею, яку очолює ентузіаст краєзнавства, завідувач музею, заслужений працівник культури України Степан Бубернак.

Присутні на вечорниці потрапили у царство святково прибраної світлиці. Лавки, горщики, макітри, а на стінах образи і вишивані рушники. Край столу – запашний коровай. Не встигла як слід роздивитись світлицю, як мене полонив сумний дівочий спів. Співала Мар'яна Ляхович – доня господині: "Зійди, місяченьку, за чорну хмару, там мати шукає своїй доні пару. Шукає, шукає багатого сина, а її кохає бідний сиротина...". Пісні дівчат – Соломії Козак, Лесі Пшенничної, Наталії Старовської, Марії Стахів, Христини Грешко, Анастасії Вархол повернули мене у роки молодості, коли отак в ніч на Андрія збиралися і мої колежанки на вечорниці.

Та головне було ворожіння. Розпочали ворожбу зі свічкою. Пи-

олю, щоб замісити балабушки. Це треба було бачити! Зал захопився сміхом, коли дівчата у роті носили воду, а хлопці – Віктор

Тупісь, Іван Старовський, Сергій Свідзінський різними небилицями намагалися їх розсмішити. Балабушки господиня поставила у піч, а дівчата, помивши руки, співали «Мені ворожка ворожила». Та всі чекали того моменту, коли Панько – Іван Запотічний заведе до світлиці свого голодного собаку. А той «гонорово» обнюхав творіння дівчат, які слідували, чию балабушку пес з'їсть першою, стрімко розвернувся і вибіг із залу.

Пісні, жарти зачораз набирали нових відтінків. А якою доречною стала гра «Пуста-пропуста, з маслом капуста», де молодь водила хоровод, зізнаючись на запитання ведучих «Кого любиш?».

Була й «каліта». Підв'язаний калач то піднімався під стелю, то опускався. Хлопці й дівчата по черзі підстрибували до нього, намагаючись відкусити шматок. Запрошував кусати «каліту» Андрій Канюс, а сторожем її був Тарас Гут. Хлопці першими залишили світлицю. На них чекало хлоп'яче «діло», яке завершувалося дотепними збитками. Та вони на вигадку мастаки. Музичне оформлення вечорниць провадив Руслан Букалюк. Зал бурхливими оплесками відреагував на заключні слова ведучих Ольги Піскової та Оксани Лазарчук «Ой поволи затихають наші вечорниці...». А я ще довго, мов заворожена від дійства, сиділа з такими, як я, старшими жінками, і моя душа раділа від того, що ми наворачтаємось до минулого, відроджуємо народні звичаї.

Надія ВІЙТИК, просвітянка, с. Ягільниця

ПРОГНОЗ ПОГОДИ НА ТИЖДЕНЬ	СУБОТА 21 грудня	НЕДІЛЯ 22 грудня	ПОНЕДІЛОК 23 грудня	ВІВТОРОК 24 грудня	СЕРЕДА 25 грудня	ЧЕТВЕР 26 грудня	П'ЯТНИЦЯ 27 грудня
	-5 ... +1	-5 ... +1	-3 ... +5	-5 ... +1	-2 ... 0	0 ... +1	+1... +3